

GMINNY PROGRAM
OPIEKI NAD ZABYTKAMI
DLA MIASTA PUSZCZYKOWO
NA LATA 2014 – 2017

Puszczkowo 2014

Spis Treści

1. Wstęp.....	4
1.1 Postanowienia ogólne.....	4
1.2 Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.....	5
1.3 Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.....	6
2. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego.....	8
2.1 Zakres działania wojewódzkiego i powiatowego konserwatora zabytków	8
2.2 Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa	10
2.2.1 Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego.....	10
2.2.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego	11
2.2.3. Inne dokumenty o zasięgu województwa, których problematyka związana jest z dziedzictwem kulturowym (opracowania szlaków turystycznych itp.) oraz inne uwarunkowania zewnętrzne	14
3. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy	15
3.1. Obiekty zabytkowe nieruchome o najwyższym znaczeniu dla gminy wpisane do rejestru zabytków.....	16
3.2. Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomych – gminna ewidencja zabytków	17
3.3 Zespoły najcenniejszych zabytków ruchomych na terenie gminy	18
3.4 Krajobraz kulturowy	18
3.5 Zabytki archeologiczne	18
3.5.1. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków z terenu gminy.....	19
3.5.2 Wykaz stanowisk o własnej formie krajobrazowej	19
4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego	20
4.1 Stan zachowania zabytków nieruchomych, ruchomych i dziedzictwa archeologicznego	20
4.1.1. Ocena szans i zagrożeń dla środowiska kulturowego miasta Puszczykowa	20
4.1.2 Zabytki nieruchome	22
4.1.3. Zabytki ruchome	25
4.1.4. Zabytki archeologiczne.....	25
4.2 Wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	26
4.3. Uwarunkowania wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy	28
4.4. Wynikające ze „Strategii rozwoju miasta Puszczykowo na lata 2004 – 2013” oraz „Strategii rozwoju miasta Puszczykowo na lata 2010 –2020”	33
4.5. Wynikające z uwarunkowań ochrony przyrody i równowagi ekologicznej.....	35
5. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami	36
6. Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.....	38
6.1. Realizacja celu strategicznego wdrożenia koncepcji „miasta –ogrodu”	38
6.2. Prowadzenie gminnej ewidencji zabytków	38
6.3. Działania w zakresie odnowy zabytków	39
6.3.1 Pomoc właścicielom zabytków w uzyskaniu zewnętrznego finansowania opieki nad zabytkami	39
6.3.2. Pomoc ze środków własnych właścicielom obiektów zabytkowych w zakresie finansowania opieki nad zabytkami	39
6.3.3. Działania w zakresie odnowy zabytkowych cmentarzy.....	40
6.3.4. Edukacja i promocja zabytków na terenie gminy	40
6.4. Rozpoznanie perspektyw tworzenia parków kulturowych na terenie gminy.	40
6.5 Cele i założenia ochrony stanowisk archeologicznych oraz obszarów chronionych z	

terenu Puszczykowa.....	40
6.6. Określenie sposobu realizacji poszczególnych celów gminnego programu opieki nad zabytkami zawartych w punkcie 5	41
7. Podział na obszary, projekty, zadania	43
8. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.....	47
9. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami.....	49
10. Niektóre zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami	50
11. Załączniki	54
Załącznik nr 1. Gminna Ewidencja Zabytków	55
Załącznik nr 2 Gminna Ewidencja Zabytków Archeologicznych.....	63
Załącznik nr 3. Terminarz realizacji zadań	66

1. Wstęp

Obecna przestrzeń miasta Puszczykowo jest silnie zdeterminowana przez jego położenie geograficzne i otaczające walory przyrodnicze oraz charakter pierwotnej zabudowy, jaka zaczęła tu powstawać od końca XIX wieku. Stąd obraz miasta jest zupełnie inny niż pozostałych miasteczek w Wielkopolsce. Otoczenie Wielkopolskiego Parku Narodowego i zasoby przyrodnicze oraz walory środowiskowe szczególnie sprzyjały rozwojowi funkcji letniskowych i rekreacyjnych Puszczykowa i na pewno w dalszym ciągu będą stanowiły o charakterze miasta. W tym otoczeniu lokuje się zabytkowa zabudowa letniskowa. Na obecny kształt Puszczykowa wpłynął wielki ruch wycieczkowy, jaki zaczął się intensyfikować na przełomie XIX i XX wieku. Wpływ na to zjawisko miały następujące czynniki związane z położeniem i warunkami przyrodniczymi okolicy: niewielka odległość od Poznania, dogodne połączenie kolejowe, położenie w bezpośrednim sąsiedztwie lasów, rzeki Warty oraz jezior – Góreckiego i Jarosławieckiego. Sprzyjało to rozwojowi turystyki pieszej, a licznie powstające restauracje oraz pensjonaty zapewniały właściwą bazę dla jej rozwoju. Okolica ta także miała dogodne warunki przyrodnicze, sprzyjające leczeniu chorób płuc oraz układu krążenia.

Planowe i rozważne działania władz miejskich pozwolą na zachowanie tego pierwotnego i wyjątkowego charakteru miasta – ogrodu, a także powstrzymanie degradacji zabytkowej zabudowy letniskowej i nieprzemyślanych przebudów prowadzących do utraty przez nią wartości historycznej.

Niniejszy dokument stanowi drugą edycję programu opieki nad zabytkami. Został opracowany w oparciu o przygotowaną w roku 2009 przez Pracownię „Król Artur” Nadolny Artur edycję pierwszą. W edycji niniejszej przygotowanej przez CABR Michał Rozwadowski dokonano aktualizacji niezbędnych elementów programu, tak aby dostosować go do aktualnej sytuacji prawnej. Dokonano także aktualizacji elementów programu odnoszących się do gminnej ewidencji zabytków z uwagi na zaktualizowanie tejże oraz uzupełnienie jej o znajdujące się na terenie gminy stanowiska archeologiczne.

1.1 Postanowienia ogólne

Ilekcroć w niniejszym programie mowa jest o:

- a) Ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami)

- b) Gminie – rozumie się przez to miasto Puszczykowo
- c) Mieście – rozumie się przez to miasto Puszczykowo
- d) Programie – rozumie się przez to Gminny program opieki nad zabytkami dla miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017
- e) Konserwatorze – rozumie się przez to Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Wydział Powiatowego Konserwatora Zabytków Starostwa Powiatowego w Poznaniu działający na mocy porozumienia z dnia 24 marca 2009 r. zawartego pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Starostą Poznańskim w sprawie powierzenia Powiatowi Poznańskiemu części spraw z zakresu właściwości Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
- f) Studium – rozumie się przez to Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Puszczykowa uchwalonym w dniu 15.06.1998r.

1.2 Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.

Opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami ma na celu poprawę stanu zachowania miejskiego środowiska kulturowego. Środkiem do tego prowadzącym jest ustalenie w tym programie uwarunkowań dotyczących finansowania oraz organizacji działań ochronnych wobec środowiska kulturowego, działań edukacyjnych i wychowawczych wobec miejscowej społeczności. W planowanym okresie realizacji tego programu w latach 2014 – 2017 spodziewanym efektem będzie poprawa stanu technicznego istniejących na terenie Puszczykowa zabytków, ochrona i zapewnienie właściwego rozwoju zabytkowej przestrzeni urbanistycznej miasta, a także wykorzystanie istniejących dóbr kultury w celu stworzenia produktu turystycznego, jaki będzie można wykorzystać z powodzeniem dla rozwoju gminy oraz zwiększenia jej atrakcyjności gospodarczej oraz tworzenia nowych miejsc pracy związanych z turystyką oraz opieką nad zabytkami. Ważnym elementem tego programu jest także położenie nacisku na uwrażliwienie mieszkańców na potrzeby związane z utrzymaniem i ochroną środowiska kulturowego.

Zadania te wynikają z zapisów w art. 85 ust. 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 163 poz. 1568 z późniejszymi zmianami) mówiącego, że w krajowym programie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami określa się w szczególności cele i kierunki działań oraz zadania ochrony

zabytków i opieki nad zabytkami, warunki i sposób finansowania planowanych działań, a także harmonogram ich realizacji. Ten zakres jest także właściwy dla planu sporządzonego w skali gminy.

Cele gminnego programu opieki nad zabytkami zostały przez Ustawodawcę określone w art. 87 ust. 2 w/w ustawy. W szczególności program ma na celu:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji zagospodarowania przestrzennego kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających zwiększeniu dostępnych środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

1.3 Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Podstawę prawną dla opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta Puszczykowo stanowią:

- Art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r., Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami) określający, że do zadań własnych gminy należy zaspakajanie potrzeb zbiorowych wspólnoty, w szczególności m.in. w sprawach kultury, w tym ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 163 poz 1568 z późniejszymi zmianami):

- a) Art. 18, Art. 19, Art. 20 wprowadzają obowiązek uwzględniania ochrony zabytków i opieki nad zabytkami przy sporządzaniu i aktualizacji studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, strategii rozwoju gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, oraz uzgodnienia projektów zmian tychże z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Zagadnienia związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami uwzględnia się także przy decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.
- b) Art. 22 ust.4 nakładający na gminę obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków z terenu gminy;
- c) Art. 71 ust. 1 i 2 zakładający sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich i budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny posiada gmina i jest to zadanie własne samorządu;
- d) Art. 87 ust.1 stanowiący, że burmistrz sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami;
- e) Art. 81 ust. 1 i 2 dający prawo udzielania przez organ stanowiący gminy, w trybie określonym przepisami odrębnymi, dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków w wysokości do 100% nakładów koniecznych w wykonanie przez wnioskodawcę prac;
- f) Art. 87 ust.3 stanowiący, że gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje rada gminy po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- g) Art. 87 ust. 4 stanowiący, że gminny program opieki nad zabytkami jest ogłaszany w wojewódzkim dzienniku urzędowym;
- h) Art. 87 ust. 5 stanowiący, że z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami burmistrz sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia radzie gminy.

2. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego

Puszczykowo jest położone w związku funkcjonalnym z aglomeracją poznańską oraz najbliższymi miastami i gminami (Mosina, Luboń, Stęszew, Komorniki) stanowiącymi otoczenie Poznania, w ramach powiatu poznańskiego, a także tworzącego się poznańskiego obszaru metropolitalnego. Miasto ma także ścisły związek z obszarem turystyki weekendowej o znaczeniu regionalnym, dla której podstawowym zapleczem jest znajdujący się częściowo na jego obszarze Wielkopolski Park Narodowy. Pozwala to na postrzeganie Puszczykowa jako ośrodka obsługi ruchu turystycznego, który poprzez dobrą komunikację środkami transportu publicznego i indywidualnego, zapewnia obsługę dla ruchu masowego. Atrakcyjne krajobrazowo położenie miasta (traktowanego też jako otulina Wielkopolskiego Parku Narodowego) oraz tradycje historyczne związane z ruchem turystycznym (zachowane, związane z nim, zabytkowe obiekty z początku XX wieku), a także bliskość Poznania sprzyjać mogą rozwojowi mieszkalnictwa, w tym zabudowy rezydencjonalnej.

2.1 Zakres działania wojewódzkiego i powiatowego konserwatora zabytków

Powiatowy Konserwator Zabytków został powołany na podstawie porozumienia z dnia 24. marca 2009 r. zawartego pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim oraz Starostą Poznańskim (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z 2009 r., nr 85, poz. 1212) w sprawie powierzenia Powiatowi Poznańskiemu części spraw z zakresu właściwości Wielkopolskiego Wojewódzkiego konserwatora Zabytków.

Do zadań Wydziału Powiatowego Konserwatora Zabytków należą następujące czynności:

1. wydawanie decyzji, postanowień i zaświadczeń dotyczących zabytków, określonych w ustawie z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz w przepisach odrębnych, a w szczególności:

- a) prowadzenie kontroli w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- b) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością prowadzonych badań konserwatorskich, architektonicznych i archeologicznych,
- c) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością prowadzonych prac konserwatorskich,

restauratorskich, rewaloryzacyjnych, archeologicznych, robót budowlanych i innych działań przy zabytkach,

- d) wydawanie decyzji i opinii związanych z prowadzeniem prac konserwatorskich, restauratorskich, budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych lub innych działań przy zabytku, jego otoczeniu lub na obszarach wpisanych do rejestru zabytków,
- e) wydawanie decyzji i opinii związanych z ochroną dziedzictwa archeologicznego i prowadzeniem badań archeologicznych,
- f) wydawanie decyzji i opinii związanych z wycinką drzew i krzewów oraz przeprowadzaniem prac rewaloryzacyjnych zabytkowych zespołów zieleni projektowanej (parki, ogrody, cmentarze, aleje itp.),
- g) opiniowanie projektów decyzji o warunkach zabudowy,
- h) opiniowanie projektów decyzji o lokalizacji celu publicznego,
- i) opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (z wyjątkiem projektów planów obejmujących całą gminę).

2. upowszechnianie wiedzy o zabytkach przy współpracy z Wydziałem Promocji,

3. prowadzenie i aktualizowanie podstawowej dokumentacji zabytków,

4. prowadzenie dla każdego zabytku zbioru dokumentów zawierającego p.w. kartę ewidencyjną, dokumentację prawną, konserwatorską, historyczną, ikonograficzną i inwentaryzacyjną i in.,

5. umieszczanie na zabytkach nieruchomych odpowiednich znaków lub zapisów,

6. wydawanie decyzji o zabezpieczeniu dobra kultury w formie ustanowienia tymczasowego zajęcia,

7. ustanawianie społecznych opiekunów zabytków,

8. wspieranie na wniosek zainteresowanych gmin, podjętych przez nie inicjatyw tworzenia parków kulturowych,

9. wspieranie na wniosek zainteresowanych stron inicjatyw społecznych w sprawie wystąpienia do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie ustanawiania Pomników Historii,

10. współpraca z innymi organami administracji publicznej.

- a) Na mocy porozumienia z dnia 24. marca 2009 r. z kompetencji Powiatowego Konserwatora Zabytków wyłącza się następujące sprawy:
- b) prowadzenie rejestru zabytków na terenie województwa wielkopolskiego,
- c) wydawanie decyzji o wpisie zabytku do rejestru
- d) prowadzenie wojewódzkiej ewidencji zabytków,
- e) wydawanie pozwoleń na czasowy wywóz zabytku za granicę oraz zaświadczeń, że wywożone przedmioty nie wymagają pozwolenia na wywóz za granicę,
- f) wydawanie pozwoleń na sprzedaż, zamianę, darowiznę lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego a także wnoszenie tych nieruchomości jako wkładów niepieniężnych (aportów) do spółek,
- g) zabytki ruchome,
- h) opiniowanie projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gmin oraz z zakresu uzgadniania projektów planów miejscowych obejmujących ten teren całej gminy określonych w art. 11 pkt 8 lit c. art. 17 pkt 7 lit c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

2.2 Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa

2.2.1 Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego

„Strategia rozwoju województwa Wielkopolskiego do roku 2020” jest dokumentem opracowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, a przyjętym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego dnia 19 grudnia 2005 roku. Aktualizacja tego dokumentu została przyjęta przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 17 grudnia 2012 roku. Strategia ta określa uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju województwa. Ustalenia tej strategii stanowią podstawę do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, a przez co jej ustalenia mają bezpośredni wpływ na zachowanie i poprawę jakości krajobrazu kulturowego. Misja ta została zdefiniowana następująco:

- a) promocja posiadanych przez województwo uwarunkowań geograficznych, takich jak: położenie czy środowisko przyrodnicze oraz uwarunkowań kulturowych opartych o wielowiekową tradycję;
- b) ochrona dóbr kultury, w tym zabytków i ich efektywne wykorzystanie;
- c) stworzenie warunków dla wzrostu poziomu życia wszystkim mieszkańcom regionu.

W szczególności strategia ta definiuje działania mające na celu zwiększenie konkurencyjności gospodarki w stosunku do innych regionów Europy. Proponuje się tam unowocześnienie struktury gospodarki lokalnej, a w tym zwiększenie udziału kultury, przez co również i zabytków.

Wśród celów operacyjnych strategii zakłada się m.in. wzrost znaczenia dziedzictwa kulturowego, które w rozwoju Wielkopolski powinno pełnić następujące funkcje:

- czynnika integracji społecznej;
- instrumentu promocji regionu, przyczyniając się do rozwoju gospodarczego;
- bazy dla turystyki i usług kulturalnych.

Realizacja tych funkcji powinna być spełniona poprzez inwestycje w instytucje kultury, ochronę dorobku kulturalnego, wsparcie działań powiększających dorobek kulturalny regionu i promocję aktywności kulturalnej mieszkańców.

Spodziewane dla opieki nad zabytkami miasta Puszczykowo rezultaty tak ukierunkowanych działań to:

osiągnięcie społecznej akceptacji i świadomości wagi spraw związanych z ochroną środowiska kulturowego;

- wzmocnienie identyfikacji mieszkańców z miejscem zamieszkania;
- powstrzymanie degradacji istniejącej substancji zabytkowej;
- poprawa estetyki przestrzeni historycznej;
- szersze zaangażowanie sektora prywatnego w ochronę dziedzictwa kulturowego;
- wykorzystanie atrakcyjnego pod względem krajobrazowym i przyrodniczym otoczenia miasta dla jego rozwoju;
- promocja i rozwój markowego produktu turystycznego.

2.2.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego została uchwalona w dniu 26 kwietnia 2010 r. przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego (Uchwała nr XLVI/690/10). Jest to dokument planowania strategicznego określający działania, za pomocą których samorząd województwa wpływa na rozmieszczenie funkcji terenów w przestrzeni i ich wzajemne powiązanie.

Za cel przewodni przyjęto doprowadzenie do zrównoważonego rozwoju całego terytorium województwa poprzez tworzenie m.in. ładu przestrzennego, ekonomicznego i ekologicznego. Ład przestrzenny wyrażający się dążeniem do harmonijności i proporcjonalności wszystkich elementów środowiska człowieka można uzyskać przez realizowanie poniższych zasad stosowanych w czasie tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin w aspekcie szeroko rozumianej ochrony zasobów kulturowych. W planie określone zostały ogólne zasady kształtowania przestrzeni:

- kształtowanie przestrzeni miejskiej poprzez ochronę dziedzictwa kulturowego, tożsamości i tradycyjnych elementów środowiska (zabytkowe dzielnice, budynki, dominanty przestrzenne, panoramy, tereny zielone, tereny otwarte) – w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego mają zostać zwiększone wymagania architektoniczne odnośnie nowych obiektów powstających w pobliżu terenów ważnych pod względem kulturowym i przyrodniczym, respektowania wytycznych konserwatorskich nie tylko w przypadku obiektów objętych ochroną, ale także w przypadku zagospodarowania zabytkowych układów urbanistycznych i ruralistycznych,
- w celu lepszego wyeksponowania miejsc szczególnie cennych kulturowo wykorzystanie atutów wynikających z ukształtowania terenu, osi widokowych, panoram,
- w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego położenie nacisku na harmonijne wkomponowywanie nowej architektury w historyczną zabudowę w obszarach śródmiejskich oraz w pobliżu terenów o najwyższych walorach kulturowych i przyrodniczych,
- podejmowanie opracowań dotyczących rewaloryzacji zabytkowych dzielnic,
- w przypadku nowej zabudowy odwoływanie się do wzorców architektury regionalnej,
- podkreślona została rola ochrony środowiska przyrodniczego poprzez objęcie obszarów chronionego krajobrazu oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych miejscowymi planami

zagospodarowania przestrzennego,

- w przypadku kształtowania przestrzeni wiejskiej przyjęto za priorytet ochronę charakterystycznych układów ruralistycznych, zespołów sakralnych, pałacowo-parkowych, folwarków, zabytkowych budynków mieszkalnych, gospodarskich, użyteczności publicznej oraz pozostałych elementów typowych dla architektury wiejskiej (przydrożne krzyże, kapliczki).

Ochrona krajobrazu kulturowego ma być realizowana poprzez stosowanie zapisów zawartych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Główne zasady zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego:

- tworzenie warunków do współistnienia środowiska przyrodniczego i zurbanizowanego,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i wpisanie go w struktury przestrzenne i otaczający krajobraz.

Za ograniczenia mające wpływ na kształtowanie przestrzeni regionu uznano: bariery określone w planach ochrony parków krajobrazowych, dokumentach powołujących obszary chronionego krajobrazu oraz w ogólnych zasadach konstruujących łąd przestrzenny, w myśl których dąży się do zachowania obiektów cennych a ich otoczenie chroni się przed działaniami dysharmonizującymi.

Specjalne zapisy ukierunkowujące kształtowanie przestrzeni dotyczą stref ochrony konserwatorskiej i stref ochrony widokowej. Zagospodarowanie przestrzeni na tych obszarach powinno odbywać się na zasadach określonych przez służby konserwatorskie oraz odpowiednie zapisy w miejscowych planach i studiach uwarunkowań.

W punkcie dotyczącym wykorzystania szans i możliwości tkwiących w zagospodarowaniu przestrzennym Plan podkreśla, że elementy naturalne i kulturowe w krajobrazie mogą spełniać rolę stymulatora innych dziedzin życia, o ile zostaną wykorzystane we właściwy sposób, m.in. wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego dla celów turystycznych poprzez dostosowanie obiektów do nowych funkcji, dbałość o stan techniczny oraz estetykę, zarówno samych zabytków, jak i ich otoczenia. Spodziewane rezultaty tak ukierunkowanych działań dla miasta Puszczykowo to:

- przeciwdziałanie degradacji środowiska przyrodniczego i kulturowego miasta;
- ochrona prawna elementów kompozycji urbanistycznej miasta;
- ochrona i rewaloryzacja zabytkowych cmentarzy;
- eksponowanie walorów kulturowych miasta w połączeniu z walorami krajobrazowymi, w tym sąsiadującego z nim Wielkopolskiego Parku Narodowego;

- ochrona stanowisk archeologicznych.

2.2.3. Inne dokumenty o zasięgu województwa, których problematyka związana jest z dziedzictwem kulturowym (opracowania szlaków turystycznych itp.) oraz inne uwarunkowania zewnętrzne

Wielkopolski Park Narodowy, zajmujący część gminy został utworzony na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 1957 roku, a rozporządzenie Rady Ministrów z 1996 roku rozszerzyło jego powierzchnię i utworzyło wokół niego strefę ochronną – tzw. otulinę. Wyłączono wtedy z parku zurbanizowany teren Puszczykowa. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. Nr 92, poz. 880) jest to teren objęty ochroną, wyróżniający się szczególnymi walorami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Działania na tym terenie podlegają przepisom w/w ustawy. Obszar ten jest udostępniany w celach naukowych, edukacyjnych, kulturowych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych w sposób, który nie wpłynie negatywnie na przyrodę w parku narodowym. Zalesienie gminy sięga 47% jej powierzchni, co znacząco wpływa na ograniczenie przestrzenne możliwości rozwoju urbanistycznego. Zmusza to do właściwego i zrównoważonego gospodarowania istniejącą przestrzenią miejską.

3. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy

Puszczykowo swój dynamiczny rozwój zawdzięcza dogodnemu położeniu w okolicy Poznania oraz swym walorom krajobrazowym. Zlokalizowane jest ono zaledwie około 13 kilometrów na południe od Poznania, wzdłuż linii kolejowej do Wrocławia. W końcu XIX wieku miejsce to stało się modnym letniskiem. Od wschodu znajduje się malownicze, pełne starorzeczy, koryto Warty, a od zachodu wysoczyzna doliny Warty, porośnięta starymi lasami oraz pełna polodowcowych jezior. Malownicze położenie, niewielka odległość od miasta oraz dogodne, szybkie połączenie kolejowe oraz fakt, że Poznań "dusił się" w obrębie obwarowań fortecznych sprawiły, że od lat 90 - tych XIX wieku zaczął nasilać się, początkowo niedzielny, ruch turystyczny. Oprócz licznych, restauracji oraz pensjonatów przeznaczonych dla masowego letnika, bogatsi poznaniacy zaczęli także budować swoje prywatne domy letniskowe. Bardzo interesujący zespół tego typu budynków powstał przy obecnej ulicy Ratajskiego, położonej prawie nad samym brzegiem Warty. Działki wzdłuż tej ulicy były od końca XIX wieku zabudowywane willami przez bogatych obywateli Poznania. Właścicielami tych domów byli zarówno Polacy jak i Niemcy, głównie wyżsi urzędnicy państwowi, architekci, bankierzy, prawnicy i lekarze. Drugim ważnym obszarem zabudowy willowej była okolice ulic Cienistej i Poznańskiej. Budynki zaprojektowane zostały w oryginalny sposób przez najlepsze pracownie architektoniczne. Po 1918 roku w Puszczykowie, podobnie jak w Poznaniu, właściciele pochodzenia niemieckiego zaczęli sprzedawać nieruchomości. W Puszczykowie i Puszczykówku zamieszkali wtedy między innymi Cyryl Ratajski – wieloletni prezydent Poznania, Kazimierz Hącia – minister w rządzie Ignacego Paderewskiego, Bernard Chrzanowski – senator RP i kurator oświaty, Witold Hedinger – członek Rady Miejskiej Poznania, jej przewodniczący, od 1928r. senator RP. Po odzyskaniu niepodległości zaczęto budować domy w stylu dworku polskiego - domy o prostej bryle na planie prostokąta, przykrytej wysokim, czterospadowym, często łamanym dachem, z wysuniętym na osi gankiem wspartym na kolumnach lub filarach i czasami zwieńczonym trójkątnym frontonem, w połączeniu ze skromnym czy wręcz zasygnalizowanym detalem renesansowym, barokowym lub klasycystycznym stał się kwintesencją polskości. W latach 30-tych XX wieku zaczęto budować także domy w stylu modernistycznym, o funkcjonalnym planie pomieszczeń oraz elewacjach pozbawionych historyzującego detalu

architektonicznego. Kolejne okresy historyczne odcisnęły swój ślad w krajobrazie architektonicznym Puszczykowa. W okresie późniejszym bardziej przywiązywano uwagę do funkcjonalności, niż do estetyki, co wpłynęło na charakter powstającej zabudowy.

3.1. Obiekty zabytkowe nieruchome o najwyższym znaczeniu dla gminy wpisane do rejestru zabytków

Na terenie gminy znajdują się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków:

1. dworzec kolejowy Puszczykowo, drewn, pocz. XX, nr rej. 1908/A z 12.04.1983r.
2. sanatorium, ob. dom wypoczynkowy „Lech” z ogrodem, ul. Dąbskiej 2, 1905-07, nr rej. 2561/A z 25.09.1995r.
3. willa z ogrodem, ul. Jasna 8, 1905, 1914, nr rej. 66/Wlkp/A z 22.08.2001r.
4. willa z ogrodem, ul. Mickiewicza 1, 1928, nr rej. 131/Wlkp/A z 16.05.2003r.
5. willa z ogrodem, ul. Podleśna 10, ok. 1910, nr rej. 65/Wlkp/A z 21.08.2001r.
6. willa, ul. Lipowa 2b (dawna Poznańska 14), ok. 1924, nr rej: 2633/A z 26.11.1997r.
7. willa z ogrodem, ul. Cyryła Ratajskiego 6, narożnik ul. Mickiewicza 49, 1897 – 1910r, nr rej. 115/Wlkp/A z 17.12.2002r
8. budynek gospodarczy, ul. Cyryła Ratajskiego 6, nr rej. j.w.
9. willa Muzeum Pracownia Literacka Arkadego Fiedlera z ogrodem „Ogród Tolerancji”, ul. Słowackiego 1, 1926-1929, nr rej.: 140/Wlkp/A z 30.07.2003r.
10. willa, ul. Jałowcowa 1 (dawna Sobieskiego 10), 1902, 1930, nr rej: 2563/A z 17.10.1995r.
11. pensjonat „Duża Rusałka”, ul. Wodniczki 1, 1922-26, nr rej: 2549/A z 06.07.1995r.
12. dworzec kolejowy Puszczykówko, szach. XIX/XX, nr rej. 2161/A z 05.09.1988r.
13. willa, ul. Cienista 1, szach. ok. 1900r, nr rej. 479/Wlkp/A z 14.03.2007r.
14. willa z ogrodem, ul. Klonowa 2, 1 ćw. XX w. nr rej. 344/Wlkp/A z 12.06.2006r.
15. kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Wniebowziętej, ul. Kościelna 1, 1923 – 1928r, nr rej. 567/Wlkp/2007 z 27.12.2007r.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

16. plebania ul. Kościelna 1, 1928r., nr rej.: 567/Wlkp/2007 z 27.12.2007r.
17. ogród przy plebanii, nr rej. 567/Wlkp/2007 z 27.12.2007r.
18. cmentarz przykościelny, nr rej. 567/Wlkp/2007 z 27.12.2007r.
19. budynek mieszkalny – willa z ogrodem, ul. C. Ratajskiego 11, ok. 1902, nr rej. 756/Wlkp/A z 26 czerwca 2009r.
20. budynek o charakterze usługowo-mieszkalnym pierwotnie o funkcji restauracyjno-pensjonatowej ul. Wczasowa 8, 1898, nr rej. 770/Wlkp/A z 30.11.2009 i 16.02.2010r.

Na terenie gminy nie ma budynków będących własnością gminy i wpisanych do rejestru zabytków.

3.2. Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomych – gminna ewidencja zabytków

Zgodnie z art. 21 Ustawy ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy. Zakres działań związanych z utworzeniem i sposobem zakładania gminnej ewidencji zabytków reguluje Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dot. prowadzenia rejestru zabytków i ewidencji, w tym także gminnej (Dz.U. Nr 113, poz. 661 z) z 2011r. oraz przepisy zawarte w art. 22 Ustawy. W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków nieruchomych spoczywa na Burmistrzu miasta. Gminna ewidencja nie jest dokumentem zamkniętym i winna być uzupełniana i weryfikowana. W założeniu ma być ona dokumentem otwartym, w miarę potrzeb aktualizowanym. Na gminną ewidencję składają się karty adresowe obiektów wpisanych do rejestru zabytków, jak również historycznych zespołów budowlanych,

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

cmentarzy, układów zieleni zabytkowej i krajobrazu kulturowego oraz stanowisk archeologicznych. Jej zmiany nie powodują nieważności ustaleń w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz gminnego programu opieki nad zabytkami. Ewidencja gminna winna podlegać okresowej aktualizacji. Polega ona m.in. na wykreślaniu z ewidencji obiektów nieistniejących lub gruntownie przebudowanych (zmiana bryły budynku, układu i wielkości otworów okiennych, skucie wystroju elewacji itp.), w oparciu o dane dostarczane przez Wydział Powiatowego Konserwatora Zabytków Starostwa Powiatowego w Poznaniu, lub uzupełnieniu o nowe pozycje gdy zaszły zmiany w statusie prawnym – np. poprzez wpis do rejestru zabytków, nowe ustalenia naukowe, odkrycie nowych stanowisk archeologicznych.

3.3 Zespoły najcenniejszych zabytków ruchomych na terenie gminy

Na terenie miasta znajduje się zespół zabytków ruchomych w kościele parafialnym. P.w. M.B. Wniebowziętej. Są to przedmioty związane z rzemiosłem artystycznym powstałe po 1928 roku.

3.4 Krajobraz kulturowy

Na terenie miasta brak obszarów związanych z istnieniem krajobrazu kulturowego, istniejących zakomponowanych układów zabytkowej zieleni, parków, układów ruralistycznych, kwalifikujących się do wpisania do rejestru zabytków. Ochroną należy natomiast objąć zabytkowe zespoły cmentarzy – 2 ewangelickich i katolickiego (parafialnego).

3.5 Zabytki archeologiczne

W 1982 roku na terenie miasta Puszczykowo przeprowadzono badania w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski, systematycznego projektu obejmującego obszar całego kraju, a mającego na celu całościową inwentaryzację zasobów dziedzictwa archeologicznego. W 1984 roku miały miejsce dalsze uzupełniające badania AZP związane z budową ujęcia wody dla miasta Poznania. Od tego czasu nie prowadzono na

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

terenie gminy żadnych systematycznych badań pozwalających na weryfikację przeprowadzonej inwentaryzacji lub rozszerzenie jej o nowe stanowiska. Lista znanych stanowisk uległa rozszerzeniu jedynie w wyniku nowych odkryć poczynionych w trakcie prac interwencyjnych związanych z prowadzonymi pracami budowlanymi. W chwili obecnej na terenie Miasta znajduje się 41 stanowisk archeologicznych o znanej lokalizacji, które zostały ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków

Pod względem geomorfologicznym osadnictwo pradziejowe z terenu dzisiejszego Puszczykowa skupiało się głównie wzdłuż Doliny Warty. Najwięcej stanowisk archeologicznych skupia się tuż przy Warcie w obrębie dzisiejszej Niwki w Puszczykowie. Najliczniej reprezentowane są stanowiska ze starszej epoki kamienia mezolitu, jak i młodszej epoki kamienia neolitu. W mniejszej ilości występują stanowiska z epoki brązu i epoki żelaza. Dość licznie jest reprezentowane osadnictwo z okresu wpływów rzymskich, jak i osadnictwo wczesno i późno średniowieczne. Najczęściej osadnictwo pradziejowe reprezentowane jest przez obozowiska – głównie w odniesieniu do epoki kamienia, jak i przez osady, względnie punkty osadnicze w odniesieniu do młodszych epok w historii osadnictwa na tym terenie.

Potencjalne zagrożenia dla stanowisk archeologicznych dla obszaru Miasta Puszczykowa mogą być związane z budową dróg, a także z zagospodarowaniem rekreacyjnym terenu Zakola Warty przy ulicy Nadwarciańskiej. W okresie obowiązywania niniejszego planu Gmina nie planuje inwestycji, których realizacja zagrażałaby zabytkom archeologicznym. Działania inwestycyjne gminy ograniczone będą do bieżącego utrzymania i naprawy nawierzchni ciągów komunikacyjnych.

3.5.1. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków z terenu gminy

Na terenie miasta brak stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.

3.5.2 Wykaz stanowisk o własnej formie krajobrazowej

Na terenie miasta brak stanowisk archeologicznych o własnej formie krajobrazowej.

4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

4.1 Stan zachowania zabytków nieruchomych, ruchomych i dziedzictwa archeologicznego

4.1.1. Ocena szans i zagrożeń dla środowiska kulturowego miasta Puszczkowa

W planowaniu strategicznym sposobem na syntezę i ocenę m.in. dziedzin mających wpływ na środowisko kulturowe może być metoda analizy SWOT, stanowiąca zestawienie cech określających: **S** (Strong) – silne strony, **W** (Weak) – słabe strony, **O** (Opportunities) – szanse, **T** (Threats) – zagrożenia.

W odniesieniu do istniejącej sytuacji przestrzennej środowiska kulturowego w Puszczkowie można to opisać w następujący sposób:

Silne strony:

- walory krajobrazowe i przestrzenne miasta;
- brak obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska;
- tradycje miasta jako miejscowości letniskowej i związane z weekendowym ruchem turystycznym;
- działalność Muzeum - Pracowni Literackiej Arkadego Fiedlera;
- poczucie lokalnej tożsamości;
- istniejąca baza usług turystycznych;
- silne powiązanie z aglomeracją poznańską;
- wzrost popytu na tereny budowlane wśród przybyszów z zewnątrz, głównie z Poznania;
- walory przyrodnicze znajdujące się na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego oraz atrakcyjny turystycznie teren położony wzdłuż koryta Warty.

Słabe strony:

- zagrożenie zerwania ciągłości powiązań ekologicznych- uciążliwość transportu tranzytowego na trasie Poznań – Mosina, rozdzielającej części miasta;
- zły stan techniczny najstarszych obiektów zabytkowych, dekapitalizacja tej zabudowy i związana z tym trudność z uzyskaniem środków finansowych na remont tych obiektów;
- brak inwestorów zewnętrznych zainteresowanych rewitalizacją istniejących obiektów zabytkowych (m.in. ze względu na strukturę własnościową – w większości są to obiekty o własności prywatnej);
- mała ilość obiektów na terenie miasta wpisanych do rejestru zabytków oraz niepełna obszarowa ochrona założenia przestrzennego miasta Puszczykowo;
- brak przestrzeni publicznych;
- brak terenów pod intensywny rozwój zabudowy mieszkaniowej;
- utrwalenie się substandardowych form handlu w mieście;
- postępująca parcelacja historycznych obszarów zabudowy;
- zagęszczanie istniejącej zabudowy;
- brak silnego nastawienia infrastruktury turystycznej na turystę weekendowego.

Szanse (w tym bezpośrednio związane z ochroną zabytków):

- rewitalizacja i odbudowa istniejących obiektów zabytkowych;
- utrwalenie w miejscowości charakteru „miasta – ogrodu”;
- świadomość historii miasta jako ośrodka ruchu turystycznego, nastawionego na turystów weekendowych z Poznania;
- uwzględnienie zagadnień z zakresu ochrony zabytków w programach pro rozwojowych gminy;
- uwzględnianie zagadnień z zakresu ochrony zabytków w planowaniu przestrzennym;
- udział funduszy prywatnych w pracach związanych z ochroną zabytków;
- finansowanie ze środków gminnych prac remontowo – konserwatorskich;
- możliwość pozyskania środków dla gminnego programu ochrony zabytków dziedzictwa

kulturowego z funduszy strukturalnych UE;

- rozwój działalności Muzeum - Pracowni Literackiej Arkadego Fiedlera.

Zagrożenia:

- brak potencjalnych inwestorów;
- rosnąca migracja ludności Poznania na tereny podmiejskie;
- wzrost pozycji konkurencyjnej sąsiednich samorządów ze względu na brak atrakcyjnych terenów inwestycyjnych;
- likwidacja korzystnych połączeń kolejowych;
- degradacja zabytków;
- brak udostępnienia atrakcyjnych obiektów o walorach zabytkowych i historycznych;
- brak włączenia zabytków w promocję turystyczną miasta;
- niekontrolowana akcja inwestycyjna związana z powstawaniem nowej zabudowy mieszkaniowej, ingerująca w obszary o walorach zabytkowych;
- brak równowagi pomiędzy interesem prywatnym właścicieli obiektów zabytkowych a dobrem i wartościami ogólnymi;
- brak powszechnej świadomości o potencjalnej wartości zastanych zasobów kulturowych;
- brak identyfikacji nowych mieszkańców miasta z jego historycznym charakterem;
- ewolucja miasta jako „sypialni” dla mieszkańców prowadzących swą działalność i aktywność zawodową w Poznaniu;
- powolny proces identyfikacji nowych mieszkańców z lokalną społecznością;
- zabudowa wkraczająca w tereny otwarte tworzące system ekologiczny miasta.

4.1.2 Zabytki nieruchome

Puszczykowo mimo wielu przeobrażeń zachowało wyjątkowy charakter miejscowości domów jednorodzinnych otoczonych ogrodami. W ostatnich latach można zobaczyć renesans dawnej zabudowy. Przykładem może być remont ze środków prywatnych willi Tomaszewskich, willi Cyryla Ratajskiego, willi Słonecznej i wielu innych

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

obiektów. Wyremontowany został również dworzec w Puszczykówku, Przedszkole nr 3, budynek „starej szkoły” i budynek „po szkole podstawowej”. Działania te znacznie podniosły znacznie wartość estetyczną Puszczykowa. Jednakże wraz z postępowaniem cywilizacyjnym, rozwojem komunikacji, wiele terenów o wartościach zabytkowych uległo degradacji, szczególnie poprzez zagęszczanie i wzrost intensywności zabudowy, co przyczyniło się do zatracenia dawnego charakteru letniska. Należy więc wzmocnić wysiłki mające na celu ratowanie i rozwijanie niewątpliwych walorów kulturowych i krajobrazowych tego miejsca. W tym celu należy promować poprzez np. artykuły udane realizacje remontów zabytkowych obiektów. Postępujący proces parcelacji działek na coraz mniejsze powoduje miejscami daleko idące zagęszczenie zabudowy, w znacznym stopniu ograniczając pierwotnie otaczającą stare domy zielenią. Podobne skutki niosło za sobą wznoszenie szczelnych, wysokich ogrodzeń w formie murów które w szczególności sposób są dysonansem w zielonych zespołach swobodnej, otwartej zabudowy willowej.

Najbardziej jednak rażąca w przestrzeni Puszczykowa jest zabudowa stawiana w latach 1960 - 1989, która powoduje degradację przestrzeni wynikającą z całkowitego braku odniesienia do charakteru dawnej zabudowy. Domy o prostych sześciennych bryłach, z typową blokową stolarką okienną, często o niewykończonych i nieotynkowanych elewacjach wznoszone według projektów typowych wpływają niewątpliwie na zmniejszenie atrakcyjności wielu miejsc w Puszczykowie. Zaliczyć tu można okolice szpitala w Puszczykowie, tereny przyszkolne przy ul. Libelta, fragmenty ul. Poznańskiej.

Większość budynków mieszkalnych zbudowanych w końcu XIX wieku oraz w XX w. jest w zadowalającym stanie technicznym, prowadzone są w nich bieżące naprawy i remonty. W najgorszej sytuacji są budynki powstałe z wykorzystaniem nietrwałego materiału, jakim jest drewno użyte w konstrukcji szachulcowej i wykazują one duże zużycie elementów konstrukcyjnych, wynikające po części z braku prowadzenia bieżących napraw i remontów. Zalecanym jest opracowanie kompleksowego programu rewaloryzacji przestrzeni miejskiej. Jego celem byłoby usunięcie elementów wtórnych i dysharmonizujących, uporządkowaniem zapleczy działek oraz rewitalizacja substancji mieszkaniowej. Przy rewaloryzacji ciekawszych budynków, ważnych dla historii miasta, należy się oprzeć na zachowanych przekazach ikonograficznych, które pozwolą na odtworzenie obiektów w pierwotnej bryle, z pierwotnym wystrojem architektonicznym (np. dawnej restauracji "Turystyczna", dawnej Restauracji "Leśnej", budynku przy ul. Wysoka

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

24, willi ul. Cienista 2, i "Silva" przy ul. Poznańskiej). Koniecznym jest wytypowanie obiektów i przeznaczenie ich do rewitalizacji, aby stały się one czytelnymi, charakterystycznymi i rozpoznawalnymi obiektami, pozwalającymi identyfikować je jednoznacznie z Puszczykowem. Należy także unikać stosowania materiałów zastępujących te pierwotnie stosowane, czyli wykonywania okien z profili PCV, pokrycia z blachy dachówkopodobnej, nowoczesnych tynków o nierównomiernej strukturze. Przy wymianie stolarki okiennej należy także zwrócić uwagę, aby nowe okna, w miarę możliwości wiernie powtarzały formę oraz kształtem istniejące wcześniej zabytkowe. Szczegółowe założenia programu ochrony i opieki nad zabytkami należy sprecyzować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a także w strategii rozwoju. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego niezbędne jest ujęcie obiektów zabytkowych, zarówno wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się w ewidencji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu oraz wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej założeń rezydencjonalnych i urbanistycznych a także określenie najważniejszych zasad dbałości o nie na podstawie *Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Plany, studia i strategie powinny przewidywać rozwiązania właściwe dla zapobiegania powstawaniu zagrożeń dla zabytków oraz zagwarantowania im ochrony podczas realizacji różnego rodzaju inwestycji związanych z aktywizacją gospodarczą i przemysłową regionu, a także programy ich rewaloryzacji. W strategii rozwoju gminy można połączyć atrakcyjne walory przyrodnicze obszarów znajdujących się na terenie gminy wraz z wykorzystaniem w celach aktywizacji turystycznej i promocji ciekawszych zabytków. Wyznaczone kierunki rozwoju i zagospodarowania terenu i jego przeznaczenia nie mogą być sprzeczne z zasadami sprawowania opieki nad zabytkami. Podstawą sporządzenia programów opieki nad zabytkami jest ewidencja zabytków. Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych, natomiast burmistrz gminną ewidencję zabytków w postaci zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy (szczegółowe zasady jej prowadzenia zostały określone osobnym rozporządzeniem Ministra Kultury).

4.1.3. Zabytki ruchome

Na terenie miasta znajduje się zespół zabytków ruchomych w kościele parafialnym. P.w. M.B. Wniebowziętej. Są to przedmioty związane z rzemiosłem artystycznym powstałe po 1928 roku. Obiekty te ze względu na swój czas powstania są w zadowalającym stanie technicznym, a jeśli wymagają prac konserwatorskich to będą one wymagały jedynie odświeżenia wyglądu i ewentualnego przywrócenia ich wyglądu z zastosowaniem pierwotnych technik i kolorystyki. Uzupełnienia wymaga także ewidencja zabytków ruchomych, głównie detalu architektonicznego, związanego z pierwotnym wyglądem willi i domów letniskowych. Do czasów obecnych zachowało się niewiele pierwotnego wyposażenia tych budynków, a ilość zachowanego pierwotnego wyposażenia nie jest dostatecznie rozpoznana ze względu na rodzaj własności tych obiektów. Są to budynki prywatne, co utrudnia przeprowadzenie systematycznej akcji inwentaryzacyjnej. Ciekawym zespołem zachowanego pierwotnego wystroju wewnątrz jest budynek pełniący obecnie funkcję Urzędu Miasta (np. płaskorzeźba nad wejściem, klatka schodowa z boazeriami, strop w holu, fornirowane drzwi do pomieszczeń).

4.1.4. Zabytki archeologiczne

Pod względem geomorfologicznym obszar gminy obejmuje teren Doliny Warty. Osadnictwo na obszarze gminy skupiało się głównie wzdłuż doliny Warty oraz w obrębie dolin cieków wodnych. Szczególnie licznie reprezentowane jest osadnictwo epoki kamienia, głównie mezolityczne i neolityczne oraz wczesnośredniowieczne i kultury łużyckiej. Koncentracja stanowisk archeologicznych występuje wzdłuż lewego brzegu Warty w rejonie Puszczykowa – Niwki, gdzie stwierdzono skupisko kilkunastu stanowisk wczesnośredniowiecznych wraz ze starszym osadnictwem neolitycznym, mezolitycznym i kultury łużyckiej. Intensywne osadnictwo wczesnośredniowieczne występuje wokół Puszczykowa, wyznaczając tym samym jego metrykę.

Prace ziemne prowadzone w strefie ochrony stanowisk archeologicznych wymagają prowadzenia badań archeologicznych w zakresie uzgodnionym z Poznańskim Powiatowym Konserwatorem Zabytków. Badania archeologiczne polegające na odkryciu, rozpoznaniu, zadokumentowaniu i pozyskaniu poszczególnych zabytków archeologicznych pozwalają na uwolnienie terenu od substancji zabytkowej. Obowiązek

prowadzenia takich badań umożliwia rzetelne i naukowe realizowanie zasad ochrony zabytków oraz zapewnia akceptację konserwatorską na wykonanie inwestycji budowlanej. Jest to szczególnie ważne podczas takich inwestycji jak budowa budynków mieszkalnych i usługowych oraz inwestycji liniowych takich jak: przyłącza kanalizacji deszczowej, sanitarnej, gazowej, telekomunikacyjnej.

Należy pamiętać również o pracach ziemno-budowlanych związanych z przebudową lub rozbiórką budynków wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w ewidencji zabytków. Towarzyszące im badania archeologiczne są niezwykle istotne w procesie rekonstrukcji dawnej zabudowy.

4.2 Wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Puszczykowo” uchwalone przez Radę Miasta Puszczykowa w dniu 15.06.1998r. określa kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego miasta. Autorzy tego opracowania stwierdzili, że jedną z ważniejszych determinant mających wpływ na rozwój miasta są tradycje letniska podmiejskiego i istniejące zainwestowanie turystyczne. Elementy przestrzenne związane z historią budownictwa letniskowego oraz wypoczynku weekendowego mają zasadniczy wpływ na obecne uwarunkowania rozwoju miasta. Puszczykowo na początku XX wieku stało się miejscem popularnych wycieczek mieszkańców Poznania. Dotrzeć tu można było specjalnym pociągiem wycieczkowym oraz Wartą parowcem. Tradycja letniskowa Poznania wynikała z:

- atrakcyjnej bliskości dla mieszkańców aglomeracji Poznania,
- położenia wśród lasów, nad rzeką (kiedyś znajdowało się tam kąpielisko),
- dogodnego połączenia komunikacyjnego.

Z tej analizy zostały wyprowadzone także odpowiednie wnioski konserwatorskie, z których najważniejszym jest ukierunkowanie rozwoju w ten sposób, aby Puszczykowo zachowało charakter mieszkalnego, willowego „miasta-ogrodu”. Zieleń jako istotny czynnik kształtowania przestrzeni w historycznych założeniach willowych powinna

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

stanowiąc szczególny przedmiot ochrony i rewaloryzacji. Postuluje się następujące działania:

- utrzymanie charakteru alei ulicy Cienistej,
- stworzenie podobnego klimatu w ul. Poznańskiej,
- ograniczenie postępującej parcelacji działek budowlanych, ze szczególnym uwzględnieniem okolic zespołów zabudowy posiadających walory zabytkowe,
- rozwinięcie sieci usług dla lokalnego weekendowego ruchu turystycznego i rekreacji, z wykorzystaniem pełnego walorów zaplecza Wielkopolskiego Parku Narodowego,
- rozważenie podjęcia działań mających na celu rewaloryzację, a nawet rekonstrukcję, zabytkowej zabudowy, która mogłaby służyć nowym lub przywróconym funkcjom pensjonatowym lub gastronomicznym.

Po analizie pozostałych uwarunkowań miasta projektanci sformułowali kierunki zagospodarowania przestrzennego. Nadrzędnym celem w zagospodarowaniu miasta jest zapewnienie właściwego poziomu życia jego mieszkańców (komfortu), poprzez zapewnienie wysokich parametrów zagospodarowania – przestrzennego i środowiskowego, zapewnienie równorzędnego dostępu do usług dla wszystkich mieszkańców, zapewnienie dostępu do sieci infrastruktury technicznej i systemu komunikacyjnego. Określono następujące cele rozwoju kulturowego:

- ochrona obiektów zabytkowych;
- ochrona krajobrazu kulturowego;
- harmonijne kształtowanie nowej zabudowy, dostosowanej do skali i charakteru istniejącej zabudowy.

Funkcją wiodącą na terenie miasta jest mieszkalnictwo niskiej intensywności, z zapewnieniem wysokiego poziomu usług dla jego mieszkańców oraz możliwości prowadzenia nieuciążliwej działalności gospodarczej. Funkcje rekreacyjne i turystyczne mogą być w szczególności lokalizowane w zakolu rzeki Warty wzdłuż ul. Nadwarciańskiej, bądź restytuowane w obiektach położonych na terenach leśnych we wschodniej części miasta, a także w innych tradycyjnych obiektach (pensjonatach) na terenie całego miasta.

4.3. Uwarunkowania wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy

Miasto nie posiada miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który by obejmował cały jego obszar. Uchwalonych jest natomiast 38 obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących wybrane fragmenty miasta. Dotyczą one w większości terenów niezabudowanych, przeznaczonych pod nową zabudowę lub terenów, na których istnieje współczesna zabudowa mieszkalna. W ostatnich latach uchwalone zostały także plany obejmujące swym zasięgiem historyczne centrum miasta, na którego terenie znajduje się znaczna ilość zabytkowych obiektów i które w swych zapisach zapewniają właściwą ochronę nad powyższymi budynkami.

Obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (stan na dzień 1.09.2014r.):

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa Starego, rejon ulic: Czarnieckiego – Pszeniczna – Gołębia, zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr II/175/97 z 10.03.1997r.
2. Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa Starego w zakresie wielkości działek budowlanych - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr II/238/98 z 11.05.1998r.
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu trasy rurociągu wodociągowego w Puszczykowie – rejon ulic Mocka i Niwka Stara wariant „A” - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 63/99/III z 06.09.1999r.
4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Puszczykowa Starego –rejon ulic: Gliniana – Stroma – strefa A - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 80/99/III z 18.10.1999r.
5. Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego terenów położonych wzdłuż torów PKP w Puszczykowie – strefa A - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 99/2000/III z 31.01.2000r.
6. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Puszczykowo dla rejonu ulic: Piaskowa – Przyszkolna - zatwierdzony Uchwałą

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

Rady Miasta Puszczykowa Nr 105/2000/III z 06.03.2000r.

7. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Puszczykowa Starego – rejon ulic: Gliniana – Stroma – strefa B - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 120/2000/III z 29.05.2000r.
8. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Puszczykowa Starego – rejon ulic: Jarosławska – Chabrowa - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 155/2000/III z 09.10.2000r. – powierzchnia 16 ha.
9. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Miasta Puszczykowa obejmującego działkę nr 751, ul. Jarosławska - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 165/2000/III z 11.12.2000r.
10. Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego terenów położonych wzdłuż torów PKP – strefa B – zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 156/2000/III z 6.11.2000r.
11. Zmiana planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa Starego w zakresie ustaleń realizacyjnych dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 191/2001/III z 19.03.2001r.
12. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Miasta Puszczykowa obejmującego rejon ulic: Krętej, Sobieskiego i Przy Murze - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 196/2001/III z 28.05.2001r.
13. Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa Starego – dla terenu obejmującego fragmenty działek nr 100/3 i 107 oraz działkę nr 109/2 w rejonie ulic: Cichej i Jałowcowej – Uchwała rady Miasta Puszczykowa Nr 204/2001/III z 02.07.2001r.
14. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Miasta Puszczykowa obejmującego rejon ulic: Mazurskiej i Pomorskiej - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 209/01/III z 30.07.2001r.
15. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Puszczykowa – dla rejonu ul. Wysokiej oraz terenu cmentarza parafialnego – Uchwała Rady Miasta Puszczykowa Nr 228/01/III z 19.11.2001r.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowa na lata 2014 – 2017

16. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów usług oświaty, kultury, administracji, sportu, turystyki i rekreacji oraz terenów zabudowy mieszkaniowej w Puszczykowie w rejonie ulic: Wysokiej, Podgórznej, Ks. Posadzego, Poznańskiej, Kościelnej - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 229/01/III z 19.11.2001r.
17. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa Starego z 12.12.1994r. oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa z 04.03.1989r. dla pasa terenu łączącego ul. Świerkową z ul. Jarosławską – z przeznaczeniem pod urządzenia kanalizacji sanitarnej - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 249/02/III z 04.03.2002r.
18. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa Starego z 12.12.1994r. dla terenu obejmującego działki nr 345/2, 345/3, 345/4, 345/5 położonych w rejonie ulic: Wysoka – Studzienna - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 266/02/III z 13.05.2002r.
19. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Puszczykowa Starego – teren przy ul. Wspólnej, północna część działki nr 678/2 - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 297/02/III z 07.10.2002r.
20. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej w Puszczykowie w rejonie ul. Jarosławskiej, działka nr 754/1 - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 298/02/III z 07.10.2002r.
21. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa – rejon ul. Morenowej część A - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 59/03/III z 09.09.2003r.
22. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa – rejon ul. Konopnickiej działki nr 930/7, 930/8, 930/10 - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 60/03/III z 09.09.2003r.
23. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Puszczykowa obejmującego teren położony w południowej części miasta – Niwka – strefa I - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 118/04/III z 07.09.2004r.
24. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego działki nr 177/4 położonej w

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

Puszczykowie przy ul. Sobieskiego - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 230/06/III z 08.08.2006r.

25. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla rejonu ulicy Morenowej – część B – zatwierdzony uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 167/08/V z 26.11.2008r.
26. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru pomiędzy ulicą Sobieskiego, działką nr 177/4, działką nr 167, a terenem lasu WPN – zatwierdzony uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 171/08/V z 17.12.2008r
27. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działki 127/3 przy ul. Cichej – zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 206/09/V z 24.06.2009r.
28. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek nr 818, 819, 840, 841, obręb Niwka, arkusz 8, położonych w Puszczykowie przy ulicy Berwińskiego – uchwała Nr 311/10/V Rady Miasta Puszczykowa z dnia 15 września 2010, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego Nr 224 z dnia 9 listopada 2010 poz. 4121 (wejście w życie 10 grudnia 2010)
29. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Puszczykowie dla terenu położonego w centrum miasta w rejonie ulic: Kościelnej, Poznańskiej, Słonecznej – etap B– uchwała Nr 323/10/V Rady Miasta Puszczykowa z dnia 6 października 2010, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego Nr 248 z dnia 15 grudnia 2010 poz. 4583 (wejście w życie 16 stycznia 2011)
30. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek nr 177/29, 177/30, 177/31 położonych w Puszczykowie w rejonie ulicy Sobieskiego, obręb Puszczykowo Stare, ark.5 - uchwała Nr 324/10/V Rady Miasta Puszczykowa z dnia 27 października 2010, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego Nr 271 z dnia 31 grudnia 2010 poz. 5327 (wejście w życie 1 lutego 2011)
31. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów nadwarciańskich położonych w Puszczykowie w rejonie ulic: C. Ratajskiego i Nadwarciańskiej – I strefa - uchwała Nr 325/10/V Rady Miasta Puszczykowa z dnia 27 października 2010, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego Nr

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

267 z dnia 31 grudnia 2010 poz. 5163 (wejście w życie 1 lutego 2011).

32. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w Puszczykowie dla terenu położonego w rejonie ulic Jana III Sobieskiego, Klasztornej, Wysokiej, Krętej oraz terenu Ośrodka Rehabilitacyjno-Wypoczynkowego WIELSPIN strefa A - Uchwała Nr 101/11/VI Rady Miasta Puszczykowa z dnia 18 października 2011r.
33. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek położonych w Puszczykowie przy ulicy Tenisowej, obręb Puszczykowo Stare, ark. 5 - Uchwała Nr 156/12/VI Rady Miasta Puszczykowa z dnia 31 lipca 2012r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego rok 2012, poz. 3901 z dnia 20 września 2012r.
34. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Puszczykowie w rejonie ulic: Wysoka, Źródłana, Jasna, Podleśna, Wiosenna, Poznańska, Podgórna, obręb Puszczykowo, ark. 4, 5, 6, 19 - strefa A - Uchwała Nr 171/12/VI Rady Miasta Puszczykowa z dnia 23 października 2012r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego rok 2013, poz. 77 z dnia 3 stycznia 2013 (wejście w życie po 30 dniach od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym).
35. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w północnej części miasta w rejonie ulic: Wysokiej, Poznańskiej, Źródlanej, Jasnej – część A 1 - Uchwała Nr 170/12/VI Rady Miasta Puszczykowa 23 października 2012r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego rok 2013, poz.372, z dnia 10 stycznia 2013 (wejście w życie po 30 dniach od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym).
36. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w Puszczykowie dla terenu położonego w centrum miasta w rejonie ulic: Kościelnej, Poznańskiej, Słonecznej – etap A2 – uchwała Nr 195/13/VI Rady Miasta Puszczykowa z dnia 29 stycznia 2013 – opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego z dnia 20 marca 2013 poz.2328, (wejście w życie 20 kwietnia 2013).
37. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Puszczykowie w rejonie ulic: ks. Posadzego, Kościelnej, Piaskowej, obręb Puszczykowo, ark. 5, 7, 8 - uchwała Nr 208/13/VI Rady Miasta Puszczykowa z

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczkowo na lata 2014 – 2017

dnia 23 kwietnia 2013r. - opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego rok 2013 , poz. 3704 z dnia 27 maja 2013r. (wejście w życie 11.06.2013r.).

38. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Puszczkowie w rejonie ulic: Nadwarciańskiej i Niwka Stara, obręb Niwka, ark. 11 - uchwała Nr 214/13/VI Rady Miasta Puszczkowa z dnia 21 maja 2013r. - opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego rok 2013 , poz. 4289 z dnia 4 lipca 2013r. (wejście w życie 19 lipca 2013 r.).

39. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Puszczkowie dla terenu położonego w rejonie ulicy Morenowej i Myśliwskiej, obręb Puszczkowo Stare. ark.13 – uchwała Nr 288/14/VI Rady Miasta Puszczkowa z dnia 25 marca 2014, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego rok 2014, poz. 2903 z dnia 5 maja 2014.

4.4. Wynikające ze „Strategii rozwoju miasta Puszczkowo na lata 2004 – 2013” oraz „Strategii rozwoju miasta Puszczkowo na lata 2010 – 2020”

„Strategia rozwoju miasta Puszczkowo na lata 2004 – 2013” została przyjęta i uchwalona przez Radę Miasta Puszczkowo w dniu 18.05.2004r. Uchwałą nr 102/04/IV. W dokumencie tym opracowana została propozycja misji miasta, która będzie najlepiej odpowiadała charakterowi i aspiracjom Puszczkowa. Po analizie uwarunkowań rozwoju gminy, gdzie poddano analizie cztery najważniejsze obszary działalności gminy (1. infrastrukturę i warunki życia mieszkańców; 2. rozwój gospodarczy; 3. oświatę, kulturę, wychowanie i sport; 4. zdrowie, pomoc społeczną i bezpieczeństwo publiczne), zadeklarowano, że misją jest: „Puszczkowo miasto-ogród, zapewniające wysoki poziom życia mieszkańców”. Stąd wynika, że pilnie powinny być realizowane projekty, które bezpośrednio przyczyniają się do podnoszenia poziomu życia i wspomagają procesy wdrożenia w Puszczkowie koncepcji miasta – ogrodu.

Uchwałą nr 254/09/V z dnia 25 listopada 2009r. Rada Miasta Puszczkowa przyjęła „Strategię rozwoju miasta Puszczkowa na lata 2010-2020”. W prawie niezmienionym kształcie pozostała Misja Miasta oraz wiele programów strategicznych. Jednym z celów

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

strategicznych rozwoju jest „miasto-ogród”. Wynika to z faktu, że Puszczykowo jest miastem zamkniętym, nie posiadającym wiele przestrzeni rozwojowej i gruntów inwestycyjnych czy obszarów pozostających do dyspozycji szybko rozwijającego się budownictwa jednorodzinne. Stwierdzono, że „zadaniem strategicznego planu rozwoju opartego o miejscowe zasoby będzie więc poprawa istniejącego stanu zagospodarowania poszczególnych terenów mieszkaniowych i komunalnych. Przede wszystkim w tym celu strategicznym znalazły się projekty związane z uatrakcyjnieniem poszczególnych części miasta dla samych mieszkańców, poprawą estetyki i zagospodarowania posesji i terenów miejskich”. Rozwojowi tego celu strategicznego sprzyja także otoczenie Wielkopolskiego Parku Narodowego i zasoby przyrodnicze, które od końca XIX wieku sprzyjały rozwojowi funkcji letniskowej. Jest to zatem propozycja powrotu do „korzeni”, pierwotnej idei jaka wykreowała zachowany do chwili obecnej charakter zabudowy Puszczykowa i jego przestrzeni. Autorzy konstatują dalej, że z tego powodu należy maksymalnie wykorzystać te historyczne walory miasta. Przewidują więc wspieranie wszelkich inicjatyw i działań zmierzających do rewitalizacji starej zabytkowej zabudowy miasta, uporządkowania terenów, w tym również terenów spacerowych, wykorzystania brzegu Warty jako głównego ciągu rekreacyjnego. Stąd powstały projekty, które mają zakładany cel osiągnąć. Opieka nad zabytkami może się wpisać w następujące programy:

- zagospodarowanie centrum miasta (nr 1.1.1.),
- podnoszenie jakości zabudowy miasta (nr 1.1.3.),
- promocja zasobów miasta na zewnątrz (nr 1.3.1),

Te programy są spójne i zgodne z założeniami będącymi podstawą do opracowania niniejszego programu opieki nad zabytkami. W „Strategii rozwoju miasta Puszczykowo” założono, że jakość zabudowy na terenie miasta jest ważnym elementem budowy wizerunku Puszczykowa jako miejscowości o jednolitym charakterze. Stąd koniecznym jest kształtowanie właściwych form nowo powstającej architektury, harmonijnie współistniejącej w otoczeniu zabytkowych zabudowań. Stopniowo realizowane remonty elewacji budynków prywatnych przyczyniać się będą do podwyższania ogólnej estetyki miasta.

W omawianym dokumencie stwierdzono też konieczność uzyskania środków zewnętrznych na rewitalizację najstarszych obiektów.

4.5. Wynikające z uwarunkowań ochrony przyrody i równowagi ekologicznej

Na terenie miasta znajdują się trzy drzewa uznane przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody za pomniki przyrody – dwa dęby szypułkowe i sosna pospolita. Ponadto w granicach Puszczkowa zlokalizowane są trzy rezerваты przyrody:

- „Las Mieszany na Morenie”,
- „Puszczkowskie Góry”,
- „Nadwarciański Bór Sosnowy”

Te pomniki przyrody oraz chronione obszary podlegają ochronie na zasadach przepisów określonych w ustawie o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. Nr 92, poz. 880).

Na terenie miasta są także specjalne obszary ochrony (SOO) włączone do Sieci Natura 2000:

- Obszar Natura 2000 PLH300012 Rogalińska Dolina Warty zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region Biogeograficzny
- Obszar Natura 2000 PLH300010 Ostoja Wielkopolska zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region Biogeograficzny

5. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami

Zagadnienia związane z opieką nad zabytkami stanowią dla samorządu miejskiego istotny obszar działania ze względu na zasób obiektów zabytkowych i ich znaczenie dla prestiżu miasta. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami zostały przez Ustawodawcę określone w art. 87 ust. 2 ustawy. W związku z tym przyjmuje się następujące cele gminnego programu opieki nad zabytkami:

1. Realizacja celu strategicznego „miasta-ogrodu” zapisanego w „Strategii rozwoju miasta Puszczykowo na lata 2004 – 2013” oraz w „Strategii rozwoju miasta Puszczykowo na lata 2010 – 2020” polegającego na podnoszeniu jakości zabudowy miasta w tym rewitalizacji zabytkowej substancji architektonicznej i przestrzennej.
2. Konsekwentne i planowe realizowanie zadań kompetencyjnych samorządu dotyczących opieki nad zabytkami jako potwierdzenie uznania znaczenia dziedzictwa kulturowego dla rozwoju miasta.
3. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.
4. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych.
5. Uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej.
6. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych.
7. Wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.
8. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków.
9. Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczkowo na lata 2014 – 2017

10. Przygotowanie właścicieli i dysponentów obiektów zabytkowych do wykorzystania w opiece nad zabytkami funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
11. Uregulowanie stanu formalno – prawnego obiektów i obszarów zabytkowych.

6. Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

6.1. Realizacja celu strategicznego wdrożenia koncepcji „miasta – ogrodu”

- a. Rewitalizacja najcenniejszych obszarów w skali urbanistycznej.
- b. Rewitalizacja najcenniejszych założeń willowych z ogrodami oraz dawnych budynków użyteczności publicznej).
- c. Podnoszenie jakości zabudowy miasta
- d. Zieleń miejska
- e. Oznakowanie miasta
- f. Promocja zasobów miasta na zewnątrz.

6.2. Prowadzenie gminnej ewidencji zabytków

- a. Gminna ewidencja zabytków została sporządzona w 2007 roku. W roku 2013 została przeprowadzona kompleksowa weryfikacja obiektów znajdujących się w ewidencji. Lista zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków stanowi załącznik do niniejszego programu;
- b. Ewidencja będzie systematycznie uzupełniana o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną, wynikającą także z remontów i przebudów obiektów w niej się znajdujących. Nie wyklucza się rozszerzenia ewidencji, po konsultacji z Powiatowym i Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, o nowe obiekty;
- c. w roku 2013 wykonano gminną ewidencję zabytków archeologicznych. Lista stanowisk archeologicznych ujętych w ewidencji stanowi załącznik do niniejszego programu;
- d. sporządzenie elektronicznej systematycznie aktualizowanej bazy informacji o stanowiskach archeologicznych wytypowanych do wpisania do rejestru zabytków;

e. uzupełnianie i weryfikowanie wykonanej ewidencji zabytków archeologicznych poprzez włączanie informacji uzyskiwanych od WKZ o wszystkich sukcesywnie odkrywanych reliktach przeszłości niezależnie od charakteru badań.

6.3. Działania w zakresie odnowy zabytków

6.3.1 Pomoc właścicielom zabytków w uzyskaniu zewnętrznego finansowania opieki nad zabytkami

- a. Prowadzenie wykazu z informacjami o źródłach finansowania ochrony zabytków, o terminach składania wniosków (Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego).
- b. Informowanie właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskania środków na odnowę zabytków.
- c. Merytoryczna pomoc właścicielom zabytków w tworzeniu wniosków aplikacyjnych o pozyskanie środków na odnowę zabytków.

6.3.2. Pomoc ze środków własnych właścicielom obiektów zabytkowych w zakresie finansowania opieki nad zabytkami

- a. Dofinansowanie właścicielom obiektów zabytkowych prac nad przygotowaniem niezbędnej dokumentacji do wystąpienia o dokonanie przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wpisu danego obiektu do rejestru zabytków (m.in. karta zabytku architektury i budownictwa).
- b. Dofinansowanie prac nad przygotowaniem przez właściciela niezbędnej dokumentacji budowlanej, inwentaryzacji, opinii o stanie technicznym, kosztorysów na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy obiekcie zabytkowym wpisanym do rejestru zabytków.
- c. Dotacje dla właścicieli zabytków nieruchomości na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków zasadach określonych w art. 81 ustawy. Zasady udzielania dotacji na prace

konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków określone są w Uchwale Nr 259/09/V Rady Miasta Puszczykowa z dnia 16 grudnia 2009r.

6.3.3. Działania w zakresie odnowy zabytkowych cmentarzy

- a. Podjęcie działań mających na celu objęcie ochroną prawną 2 dawnych cmentarzy ewangelickich na terenie miasta i obecnego cmentarza katolickiego (wraz z kaplicą).
- b. Rewitalizacja zabytkowych cmentarzy poewangelickich w Puszczykowie i w Niwce.
- c. Oznakowanie tych cmentarzy.
- d. Włączenie ich w system informacji wizualnej miasta oraz w system szlaków turystycznych.

6.3.4. Edukacja i promocja zabytków na terenie gminy

- a. Oznakowanie miasta
- b. Promocja zasobów miasta na zewnątrz.

6.4. Rozpoznanie perspektyw tworzenia parków kulturowych na terenie gminy.

- a. Oznakowanie miasta
- b. Promocja zasobów miasta na zewnątrz.

6.5 Cele i założenia ochrony stanowisk archeologicznych oraz obszarów chronionych z terenu Puszczykowa

W celu ochrony stanowisk archeologicznych i nawastrzeń kulturowych zagadnienia związane z ochroną zabytków archeologicznych należy ujmować w dokumentach planistycznych takich jak: plany zagospodarowania przestrzennego, warunki zabudowy, decyzje lokalizacyjne inwestycji celu publicznego itd.. W trakcie realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu należy respektować i

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

realizować zalecenia dotyczące ochrony zabytków archeologicznych wynikające z opinii i decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu oraz Wydziału Powiatowego Konserwatora Zabytków Starostwa Powiatowego w Poznaniu. Dla ochrony tych stanowisk niezbędnym jest:

- respektowanie wyznaczonych stref ochrony stanowisk archeologicznych przy sporządzaniu dokumentów planistycznych,
- wprowadzenie zapisu zapewniającego prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego w stosunku do stref występowania stanowisk archeologicznych oraz obszarów chronionych, tj. układu urbanistycznego, zabytkowych cmentarzy i parków, obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w ewidencji zabytków:

„prace inwestycyjne, w tym ziemne związane z budownictwem i zagospodarowaniem terenu, w obrębie obszarów chronionych i stref występowania stanowisk archeologicznych, wymagają prowadzenia badań archeologicznych, na które należy uzyskać pozwolenie konserwatora zabytków, który określi warunki realizacji inwestycji”.

6.6. Określenie sposobu realizacji poszczególnych celów gminnego programu opieki nad zabytkami zawartych w punkcie 5

W celu zapewnienia właściwej realizacji Gminnego programu ochrony zabytków oraz zobowiązań z niego wynikających utworzono stanowisko Koordynatora ds. ochrony zabytków i rewitalizacji na terenie miasta Puszczykowo. Koordynator funkcję swoją sprawuje od czasu uchwalenia pierwszego Gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta Puszczykowo.

Do głównych zadań realizowanych na tym stanowisku należą m.in.:

- monitoring realizacji zadań określonych w niniejszym programie i przedstawianie sprawozdań z jego realizacji Burmistrzowi;
- ciągła aktualizacja gminnej ewidencji zabytków, w tym systematyczne uzupełnianie kart adresowych o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną, wynikające także z remontów i przebudów tych obiektów;
- gromadzenie informacji na temat stanu zachowania obiektów zabytkowych na terenie miasta, typowanie obiektów najbardziej zagrożonych, w których należy najpilniej

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

przeprowadzić prace remontowe;

- koordynowanie działań związanych z realizacją idei „miasta – ogrodu” oraz rewitalizacją wybranych obszarów na terenie miasta;
- prowadzenie wykazu z informacjami o źródłach finansowania ochrony zabytków, o terminach składania wniosków (Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, fundusze Unii Europejskiej), wymaganych dokumentach itp;
- informowanie właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskania środków na odnowę zabytków;
- merytoryczna pomoc właścicielom zabytków w tworzeniu wniosków aplikacyjnych o pozyskanie środków na odnowę zabytków;
- współpraca z innymi komórkami i wydziałami Urzędu Miasta w celu koordynacji działań związanych z działaniami przy obiektach zabytkowych będących własnością gminy;
- gromadzenie wniosków od właścicieli obiektów zabytkowych o udzielenie dotacji na prowadzenie prac remontowych, budowlanych i konserwatorskich. Merytoryczna ocena tych wniosków oraz kwalifikowanie ich do realizacji;
- współpraca ze służbami finansowymi Gminy w celu właściwego planowania i uwzględniania środków na finansowanie ochrony zabytków w budżecie gminy;
- uczestnictwo w konferencjach, szkoleniach, sympozjach i innych spotkaniach związanych z szeroko rozumianą ochroną dziedzictwa kulturowego oraz ochroną zabytków w celu pozyskiwania niezbędnej wiedzy dot. nowych źródeł finansowania na ochronę zabytków, rewitalizację itp.
- uczestnictwo i współpraca pod kątem merytorycznym w działaniach promocyjnych gminy w celu włączenia w nie zagadnień związanych z ochroną zabytków;

Propozycje działań i źródeł ich finansowania umieszczone zostały w terminarzu zadań i potencjalnych źródeł finansowania stanowiącym Załącznik nr 2.

7. Podział na obszary, projekty, zadania

Realizacja celu strategicznego wdrożenia koncepcji „miasta –ogrodu”.

W ramach realizacji tej koncepcji należy uwzględnić ochronę, zachowanie i rewitalizację najcenniejszych obszarów oraz obiektów zabytkowych jakie znajdują się na terenie miasta. Jedną z najważniejszych determinant mających wpływ na rozwój miasta są tradycje letniska podmiejskiego i istniejące zainwestowanie turystyczne. Elementy przestrzenne związane z historią budownictwa letniskowego wypoczynkowego mają zasadniczy wpływ na obecne uwarunkowania rozwoju miasta. Postępujący proces niszczenia substancji zabytkowej sprawił, że niezwykle trudno odnaleźć ślady jego dawnej świetności, tym bardziej należy pieczołowitą ochroną i opieką objąć najcenniejsze z zachowanych obiektów. Należy również uwzględniać zieleń jako istotny czynnik kształtowania przestrzeni, która w historycznych założeniach willowych powinna stanowić szczególny przedmiot ochrony i rewaloryzacji.

Podstawowym działaniem mającym na celu zmianę obecnego stanu będzie rewitalizacja najcenniejszych historycznie, przestrzennie i kulturowo obszarów miasta. Rewitalizacja odnosi się do kompleksowego procesu odnowy obszaru zurbanizowanego, którego przestrzeń, funkcje i substancja uległy procesowi strukturalnej degradacji, wywołującej stan kryzysowy, uniemożliwiający lub znacznie utrudniający prawidłowy rozwój ekonomiczny i społeczny tego obszaru jak i zrównoważony rozwój całego miasta. Właściwa definicja określa rewitalizację jako kompleksowy program remontów, modernizacji zabudowy i przestrzeni publicznych, rewaloryzacji zabytków na wybranym obszarze, najczęściej dawnej dzielnicy miasta, w powiązaniu z rozwojem gospodarczym i społecznym. Rewitalizacja to połączenie działań technicznych – jak np. remonty – z programami ożywienia gospodarczego i działaniem na rzecz rozwiązania problemów społecznych.

Funkcją wiodącą na terenie miasta jest mieszkalnictwo niskiej intensywności, z zapewnieniem wysokiego poziomu usług dla jego mieszkańców oraz możliwości prowadzenia nieuciążliwej działalności gospodarczej. Funkcje rekreacyjne i turystyczne mogą być w szczególności lokalizowane w zakolu rzeki Warty wzdłuż ul. Nadwarciańskiej, bądź restytuowane w obiektach położonych na terenach leśnych we wschodniej części

miasta, a także w innych tradycyjnych obiektach (pensjonatach) na terenie całego miasta.

a. Rewitalizacja najcenniejszych obszarów w skali urbanistycznej.

W ramach rewitalizacji miasta zostały wytypowane dwa główne obszary urbanistyczne:

Puszczykowo I – ul. Podleśną (od ul. Poznańskiej do Słonecznej), południowym zapleczem zabudowy ul. Słonecznej (od ul. Podleśnej do ul. Poznańskiej), ul. Poznańską od ul. Słonecznej do ul. Ks. Posadzego, ul. Ks. Posadzego (od ul. Poznańskiej do ul. Wysokiej), ul. Wysoką (od ul. Ks. Posadzego do ul. Lipowej), północnym zapleczem ul. Lipowej (od ul. Wysokiej do ul. Poznańskiej); do tego obszaru można także włączyć fragment ul. Poznańskiej prowadzącej w kierunku dworca PKP, rejon dworca z zabudowaniami kolejowymi oraz dawną Restauracją „Leśna” – ul. Wczasowa 8.

Puszczykowo II – ul. Dworcową (od torów kolejowych do ul. Ratajskiego i do brzegu Warty obejmując posesje przy ul. Nadwarciańskiej 1 i 2), brzegiem rzeki Warty (od posesji przy ul. Nadwarciańskiej 2 do końca zabudowy ul. Ratajskiego), północnym zapleczem ul. Mickiewicza (od ul. Ratajskiego do torów kolejowych);

Są to obszary o stosunkowo największym nasyceniu obiektami zabytkowymi, w których jednak powstało także dużo współczesnej zabudowy, często nieharmonizującej z zabytkowym otoczeniem. Działania w tych obszarach winny się skupiać, oprócz poprawy stanu zachowania zabytkowej zabudowy, także na określeniu zasad kształtowania nowej zabudowy. Stąd podstawowe działania winny obejmować następujące cele:

- ochrona obiektów zabytkowych,
- ochrona krajobrazu kulturowego,
- harmonijne kształtowanie nowej zabudowy, dostosowanej do skali i charakteru istniejącej zabudowy.

Priorytetowo należy traktować podjęcie działań mających na celu rewitalizację następujących struktur:

- w obszarze Puszczykowo I –

1. rejon ul. Lipowej,

2. rejon zespołu ulic: Klonowej, Różanej, części Poznańskiej i Podleśnej,

3. ul. Cienista

- w obszarze Puszczkowo II – rejon ul. Ratajskiego z częścią ul. Nadwarciańskiej (posesje nr 1,2).

W ramach prac nad rewitalizacją powyższych obszarów w roku 2012 uchwalone zostały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenu obejmującego obszar Puszczkowo I.

b. Rewitalizacja najcenniejszych założeń willowych z ogrodami oraz dawnych

budynków użyteczności publicznej Do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi, które będą wspierane przez Urząd Miasta w Puszczkowie w ramach niniejszego programu, typuje się następujące obiekty:

- ul. Cienista 1 – willa „Jadwinówka”,
- ul. Cienista 13 – landhaus, willa,
- ul. Poznańska 51 – willa,
- ul. Dąbskiej 2 – , d. dom kuracyjny
- ul. Jałowcowa 1 – willa,
- ul. Jasna 7 willa,
- ul. Jasna 8 – willa,
- ul. Kasprowicza 15/17 – dom z d. piekarnią,
- ul. Klonowa 5 – dom,
- ul. Klonowa 6 – dom letniskowy,
- ul. Podleśna 4 – ob. Urząd Miasta
- ul. Podleśna 10 - willa,
- ul. Podleśna 17 – ob. Urząd Stanu Cywilnego,
- ul. Poznańska 4 – d. pensjonat „Silva”,
- ul. Poznańska 9 – d. willa „Hertha”,

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczkowo na lata 2014 – 2017

- ul. Poznańska 26 – d. pensjonat „Mimoza”
- ul. Przyszkolna 1 – d. willa, ob. przedszkole,
- ul. Ratajskiego 7 – willa,
- ul. Ratajskiego 11 – willa
- ul. Ratajskiego 21 – willa
- ul. Ratajskiego 25 – willa
- ul. Ratajskiego 36 – d. restauracja „Turystyczna”,
- ul. Różana 1 – dom letniskowy,
- ul. Słoneczna 15 – dom letniskowy,
- ul. Słoneczna 17 – dom letniskowy,
- ul. Wczasowa 8 – , „Leśna”
- ul. Wysoka 3 – tzw. Stara szkoła, ob. przedszkole,
- ul. Wysoka 1 – dawna szkoła podstawowa,
- ul. Wysoka 24 – d. pensjonat „Zameczek”,

Na posesjach przy ul. Ratajskiego nr 7, 11, 21, 25 istnieje możliwość podjęcia działań mających na celu rewitalizację obszaru działek i odtworzenia częściowo historycznej kompozycji ogrodów. Działania te można podjąć wspólnie z właścicielami nieruchomości. Jest to lista obiektów, które zdaniem Miasta powinny być poddane rewitalizacji. Działania przy tych obiektach będą przez Miasto wspierane w zależności od posiadanych środków – w roku bieżącym lub następnych latach , zgodnie z uszczegółowionymi kierunkami działań z punktu 6).

8. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.

Podmiotem formułującym gminny program opieki nad zabytkami jest samorząd gminny. Realizacja programu odbywać się będzie poprzez zespół działań władz miasta na rzecz osiągnięcia celów w nim przyjętych. Samorząd ma oddziaływać na różne podmioty mające do czynienia z obiektami i przestrzeniami zabytkowymi, tak, by wywołać ich pożądane zachowania prowadzące do realizacji zamierzonych celów. Głównym odbiorcą programu jest społeczność miasta, która bezpośrednio odczuje efekty jego wdrażania.

Dostępne instrumentarium, jakie można wykorzystać do realizacji niniejszego programu, wynika z obowiązującego prawa i przepisów w nim określonych oraz opartych na nich działaniach umocowanych w realiach finansów publicznych i instrumentów prawno – ekonomicznych. Stąd można wyróżnić pięć rodzajów instrumentów, jakie należy wykorzystywać przy realizacji niniejszego programu:

- **instrumenty prawne** (wynikające z przepisów prawnych dokumenty wydawane przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, programy określające politykę państwa i województwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego);
- **instrumenty koordynacji** (strategia rozwoju miasta, plan rozwoju lokalnego, programy rozwoju infrastruktury miejskiej, programy ochrony środowiska, programy prac konserwatorskich, plan ochrony Wielkopolskiego Parku Narodowego, studia i analizy, koncepcje, plany rewitalizacji, prowadzenie instytucji, w tym tworzenie podmiotów prawnych, współpraca z ośrodkami akademickimi i naukowymi);
- **instrumenty finansowe** (dotacje, subwencje, dofinansowania, nagrody, zachęty finansowe, zbiórki społeczne, programy operacyjne uwzględniające finansowanie z funduszy Wspólnoty Europejskiej),
- **instrumenty społeczne** (edukacja kulturowa, informacja, współdziałanie z organizacjami społecznymi),
- **instrumenty kontrolne** (aktualizacja danych o stanie zabytków na terenie miasta, stanu zagospodarowania przestrzennego miasta, monitoring środowiska kulturowego, ciągła

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

weryfikacja zasobów gminnej ewidencji zabytków itp.) Uruchomienie podanych instrumentów wymaga od władz i społeczności lokalnej inicjatywy i konkretnych działań, które są prowadzone w wielu sferach działalności, w tym: - wykorzystanie istniejących przepisów prawnych związanych z polityką ochrony zabytków w celu przygotowania efektywnej polityki ochrony środowiska kulturowego w mieście;

- wykorzystywanie regionalnych programów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami dla realizacji gminnego programu (programy na poziomie powiatu, województwa oraz kraju);
- pozyskiwanie wszelkich dostępnych źródeł finansowania opieki nad zabytkami i realizacji zadań określonych w tym programie;
- włączanie problematyki związanej z opieką nad zabytkami do planistycznych opracowań związanych z zagospodarowaniem przestrzennym miasta;
- tworzenie opracowań planistycznych odpowiednio dla potrzeb ochrony zabytków oraz sporządzanie analiz i oceny skutków wpływu planowanych działań inwestycyjnych na środowisko kulturowe miasta;
- koordynowanie działań prowadzonych w stosunku do środowiska kulturowego na terenie miasta;
- pozyskanie poparcia społecznego dla działań związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami;
- prowadzenie marketingu terytorialnego z uwzględnieniem istniejących na terenie miasta zasobów zabytków oraz z wykorzystaniem stwarzanych przez nie możliwości,
- prowadzenie ciągłego monitoringu zmian w zakresie środowiska kulturowego,
- efektywne zarządzanie programem,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się ochroną zabytków i opieką nad zabytkami.

9. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami

Proces osiągnięcia celów Programu opieki nad zabytkami będzie monitorowany przez Zespół Koordynujący, poprzez analizę stopnia ich realizacji. Będzie ona obejmowała:

- a) bieżący monitoring (przynajmniej raz do roku) gminnej ewidencji zabytków, uwzględniający informacje o stanie zachowania obiektów, zmianach lokalizacyjnych, zmianach stosunków własnościowych.
- b) ocenę zaawansowania prac związanych z rewitalizacją obiektów zabytkowych
- c) ocenę realizacji programu wdrażania tras turystyczno- edukacyjnych na terenie gminy
- d) ocenę realizacji programu edukacji i promocji zabytków
- e) ocenę kontaktów z właścicielami obiektów, w zakresie działań zmierzających do rewitalizacji obiektów zabytkowych.

Analiza ta będzie dokonywana każdorazowo przez Burmistrza Miasta po upływie 2 lat funkcjonowania Programu i zakończona raportem Burmistrza przedkładanym Radzie Gminy. W miarę rozwoju systemu monitorowania przewiduje się weryfikację sposobu tejże oceny. Za prowadzenie na bieżąco monitoringu z realizacji niniejszego programu będzie odpowiedzialna przed Burmistrzem osoba zatrudniona na stanowisku Koordynatora na terenie miasta Puszczykowo.

10. Niektóre zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Główny obowiązek dbania o stan zabytków, a tym samym ponoszenia nakładów na prace konserwatorskie, spoczywa na właścicielach i użytkownikach obiektów zabytkowych. Istnieje możliwość dofinansowania zadań z zakresu opieki i ochrony dziedzictwa kulturowego z budżetu państwa. Wsparcie finansowe pochodzi ze środków:

1. Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programów Operacyjnych;
2. Wojewody Wielkopolskiego, będących w dyspozycji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
3. Budżetu samorządu województwa wielkopolskiego i jednostek samorządu terytorialnego;
4. Funduszu Kościelnego (dla prac przy obiektach sakralnych, nie obejmujących konserwacji ruchomego wyposażenia kościołów);
5. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dla założeń zieleni zabytkowej).

W chwili tworzenia powyższego Programu ku końcowi zbliżała się perspektywa budżetowa 2007 – 2013 w ramach której funkcjonowała znaczna liczba programów w ramach których istniała możliwość uzyskania dofinansowania na cele związane z ochroną zabytków. Jednocześnie nie są jeszcze znane możliwości jakie będą dostępne w kolejnych latach. Tym większa rola Koordynatora ds. ochrony zabytków i rewitalizacji w ciągłym monitorowaniu dostępnych możliwości, źródeł i programów, w ramach których możliwe będzie wsparcie lokalnego budżetu w działaniach związanych z ochroną zabytków i rewitalizacją przestrzeni miejskiej.

Omówienie wybranych zewnętrznych źródeł finansowania opieki nad zabytkami.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

a. Program Operacyjny "DZIEDZICTWO KULTUROWE".

Program realizowany jest w ramach 6 priorytetów: Rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych, rozwój instytucji muzealnych, ochrona dziedzictwa

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

narodowego poza granicami kraju, ochrona zabytków archeologicznych, tworzenie zasobów cyfrowych dziedzictwa kulturowego, ochrona zabytkowych cmentarzy. Podstawowym celem programu jest: ochrona i zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, zwiększanie narodowego zasobu dziedzictwa kulturowego (w tym dziedzictwa archeologicznego), kompleksowa rewaloryzacja zabytków, zwiększenie roli zabytków i muzealiów w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości poprzez tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych, poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w zakresie ochrony zabytków i ich dokumentacji, zabezpieczenie zabytków, muzealiów i archiwaliów przed skutkami klęsk żywiołowych, kradzieżami i nielegalnym wywozem za granicę oraz na wypadek sytuacji kryzysowych, udostępnianie zabytków na cele publiczne, utrwalanie zasobów dziedzictwa kulturowego w formie cyfrowej, renowacja i konserwacja zabytkowych cmentarzy (z wyjątkiem grobów i cmentarzy wojennych).

b. Program Operacyjny „PROMESA MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO”.

Celem Programu Operacyjnego "Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego" jest zwiększenie efektywności wykorzystania środków europejskich na rzecz rozwoju kultury. Program polega na dofinansowaniu przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wkładu krajowego do wybranych projektów kulturalnych, realizowanych przy współdziałaniu środków europejskich. Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego to inaczej umowa przyrzeczenia o współfinansowaniu projektów realizowanych ze środków europejskich pod warunkiem ich wyboru do realizacji przez właściwe organy w ramach m.in. obu mechanizmów finansowych, funduszy strukturalnych i programów wspólnotowych.

Wnioski o "Promesę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego" należy składać w Departamencie Strategii Kultury i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Promesa MKiDN może pokrywać maksymalnie 90 % wkładu krajowego. W szczególnych przypadkach Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego może zdecydować o pokryciu więcej niż 90 % wkładu krajowego.

Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Poznaniu

Konserwator Zabytków może udzielić dofinansowania ze środków finansowych z

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

budżetu państwa, w części, której dysponentem jest Wojewoda Wielkopolski. Dotacja może być udzielona na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (art. 74 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020.

W dokumencie stwierdzono, że środowisko przyrodnicze i kulturowe to ważne czynniki rozwoju Wielkopolski. W związku z tym interwencja w ramach programu będzie skierowana między innymi na inwestycje związane z ochroną dziedzictwa kulturowego regionu (w tym zabytków). Wsparcie skierowane będzie na ochronę, zachowanie i zabezpieczenie obiektów dziedzictwa kulturowego i obiektów zabytkowych. Przewiduje się także wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych walorów środowiskowych i kulturowych regionu przez dofinansowanie działalności i rozwój centrów informacji turystycznej i kulturalnej.

Urząd Marszałkowski - Departament Kultury

Departament wykonuje zadania w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, koordynuje i kontroluje działalność wojewódzkich samorządowych instytucji kultury oraz współpracuje z organizacjami pożytku publicznego w zakresie kultury i sztuki oraz ochrony dziedzictwa narodowego.

Do podstawowych zadań departamentu należy:

a. Organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej poprzez instytucje kultury w zakresie:

- edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę,
- gromadzenia, dokumentowania, tworzenia, ochrony i udostępnienia dóbr kultury;
- tworzenia warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i nauką;
- tworzenia warunków dla kultywowania folkloru, a także rękodziela ludowego i artystycznego;
- rozpatrywania, rozbudzania i zaspokajania potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych;

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

- b. Realizacja zadań związanych z tworzeniem i likwidacją instytucji kultury, ich finansowaniem oraz opracowywaniem dla nich statutów.
- c. Mecenat nad działalnością kulturalną polegający na jej wspieraniu i promocji, w tym wykonywanie zadań z zakresu kultury oraz ochrony dziedzictwa narodowego wynikających z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- d. Organizowanie pomocy finansowej na działalność kulturalną o szczególnym znaczeniu prowadzoną w kraju i za granicą.
- e. Prowadzenie działań związanych z:
 - ustanowieniem i przyznawaniem dorocznych nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury;
 - przyznawaniem stypendiów osobom zajmującym się twórczością artystyczną oraz upowszechnianiem i ochroną dóbr kultury.
- f. Zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony dóbr kultury.
- g. Działania na rzecz pielęgnowania polskości, rozwoju i kształtowania świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej mieszkańców województwa oraz zachowania wartości środowiska kulturalnego.
- h. Wspieranie rozwoju kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystywanie dziedzictwa kulturowego.
- i. Dbłość o dobra kultury i podejmowanie działań ochronnych oraz uwzględnianie zadań z zakresu ochrony zabytków w budżecie Województwa Wielkopolskiego.

11. Załączniki

- Załącznik nr 1 Spis obiektów w gminnej ewidencji zabytków
- Załącznik nr 2 Spis stanowisk archeologicznych z terenu gminy wpisanych do gminnej ewidencji zabytków
- Załącznik nr 3 Terminarz realizacji zadań i potencjalne źródła finansowania

Załącznik nr 1. Gminna Ewidencja Zabytków

SPIS OBIEKTÓW W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW

LP	Miejscowość	Obiekt	Ulica	Nr	Nr wpisu w rejestrze zabytków	Uwagi
1	Puszczkowo	Dom	Andersonów	7		dawna Kopernika 11
2	Puszczkowo	Dom	Brzozowa	5		
3	Puszczkowo	Dom	Brzozowa	6		
4	Puszczkowo	Dom	Brzozowa	8		
5	Puszczkowo	Dom	Brzozowa	11		
6	Puszczkowo	Dom	Brzozowa	13		
7	Puszczkowo	Dom	Chrobrego	37		
8	Puszczkowo	Dom	Chrobrego	45		
9	Puszczkowo	Dom	Chrobrego	47		
10	Puszczkowo	Dom	Chrobrego	50a/50b		
11	Puszczkowo	Dom	Cicha	2		
12	Puszczkowo	Willa	Cienista	1	479/Wlkp/A	
13	Puszczkowo	Dom	Cienista	2		
14	Puszczkowo	Dom	Cienista	5		
15	Puszczkowo	Dom	Cienista	7/9		
16	Puszczkowo	Dom	Cienista	11		
17	Puszczkowo	Stróżówka	Cienista	11		
18	Puszczkowo	Dom	Cienista	13		
19	Puszczkowo	Dom	Czarnieckiego	27		
20	Puszczkowo	Dom	Czarnieckiego	36		
21	Puszczkowo	Dom	Czarnieckiego	37		
22	Puszczkowo	Dom	Czarnieckiego	44		
23	Puszczkowo	Dom	Czarnieckiego	52		
24	Puszczkowo	Dom	Czarnieckiego	57		
25	Puszczkowo	Dom	Czarnieckiego	61		
26	Puszczkowo	Dom	Czarnieckiego	63		
27	Puszczkowo	Dom	Czarnieckiego	67		
28	Puszczkowo	Dom	Czarnieckiego	69		
29	Puszczkowo	Dom	Czarnieckiego	71		
30	Puszczkowo	Dom	Czarnieckiego	75		

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczkowo na lata 2014 – 2017

31	Puszczkowo	Dom Wczasowy	Dąbskiej	2	2561/A	
32	Puszczkowo	Dom	Dębowa	2		
33	Puszczkowo	Dom	Dworcowa	3		
34	Puszczkowo	Dom	Dworcowa	4		
35	Puszczkowo	Dom	Dworcowa	9		
36	Puszczkowo	Dom	Dworcowa	10		
37	Puszczkowo	Dom	Dworcowa	14		
38	Puszczkowo	Dom Misyjny	Dworcowa	16		
39	Puszczkowo	Dom	Dworcowa	16		Dom mieszkalny przy Domu Misyjnym
40	Puszczkowo	Dom	Dworcowa	20		
41	Puszczkowo	Dom	Dworcowa	21		
42	Puszczkowo	Dom	Dworcowa	42		
43	Puszczkowo	Dworzec	Dworcowa			zespół dworca kolejowego Puszczkówko
44	Puszczkowo	Dom	Fiedlera	1		
45	Puszczkowo	Willa	Fiedlera	2		
46	Puszczkowo	Dom	Fiedlera	12		
47	Puszczkowo	Dom	Fiedlera	18		
48	Puszczkowo	Dom	Gołębia	2		
49	Puszczkowo	Dom	Gołębia	17/19		
50	Puszczkowo	Dom	Gwarna	4		
51	Puszczkowo	Dom	Gwarna	5		
52	Puszczkowo	Dom	Gwarna	6		
53	Puszczkowo	Dom	Jackowskiego	1		
54	Puszczkowo	Dom	Jackowskiego	3		
55	Puszczkowo	Dom	Jackowskiego	5		
56	Puszczkowo	Dom	Jackowskiego	8		
57	Puszczkowo	Dom	Jackowskiego	11		
58	Puszczkowo	Dom	Jackowskiego	17		
59	Puszczkowo	Willa	Jackowskiego	21		
60	Puszczkowo	Dom	Jackowskiego	23		
61	Puszczkowo	Willa	Jałowcowa	1	2563/A	
62	Puszczkowo	Dom	Jarosławska	3		
63	Puszczkowo	Dom	Jasna	7		
64	Puszczkowo	Dom	Jasna	8	66/Wlkp/A	

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczkowo na lata 2014 – 2017

65	Puszczkowo	Dom	Jasna	10		
66	Puszczkowo	Sala Balowa	Józefa Zapłaty	2		
67	Puszczkowo	Pensjonat	Józefa Zapłaty	2		
68	Puszczkowo	Dom	Kasprowicza	4		
69	Puszczkowo	Dom	Kasprowicza	8		
70	Puszczkowo	Dom	Kasprowicza	9		
71	Puszczkowo	Dom	Kasprowicza	15/17		
72	Puszczkowo	Budynek Gospodarczy	Kasprowicza	15/17		
73	Puszczkowo	Dom	Kasprowicza	23		
74	Puszczkowo	Dom	Kasprowicza	27		
75	Puszczkowo	Dom	Klonowa	2	344/Wlkp/A	
76	Puszczkowo	Dom	Klonowa	3		
77	Puszczkowo	Dom	Klonowa	5		
78	Puszczkowo	Dom	Klonowa	6		
79	Puszczkowo	Dom	Klonowa	8		
80	Puszczkowo	Dom	Kopernika	1		
81	Puszczkowo	Dom	Kopernika	3		
82	Puszczkowo	Dom	Kopernika	10		
83	Puszczkowo	Dom	Kopernika	13		
84	Puszczkowo	Dom	Kopernika	15		
85	Puszczkowo	Dom	Kosińskiego	2		
86	Puszczkowo	Plebania	Kościelna	1	567/Wlkp/A	
87	Puszczkowo	Ogród	Kościelna	1	567/Wlkp/A	
88	Puszczkowo	Kościół	Kościelna	1	567/Wlkp/A	
89	Puszczkowo	Dom	Krótką	5		
90	Puszczkowo	Dom	Kwiatowa	1		
91	Puszczkowo	Dom	Kwiatowa	3		
92	Puszczkowo	Dom	Kwiatowa	14		
93	Puszczkowo	Dom	Langego	1		
94	Puszczkowo	Dom	Langego	2		
95	Puszczkowo	Dom	Libelta	4		
96	Puszczkowo	Dom	Libelta	5		
97	Puszczkowo	Dom	Libelta	7		
98	Puszczkowo	Dom	Libelta	9		
99	Puszczkowo	Dom	Libelta	14		
100	Puszczkowo	Dom	Libelta	17		

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

101	Puszczykowo	Dom	Libelta	24		
102	Puszczykowo	Dom	Lipowa	2		
103	Puszczykowo	Dom	Lipowa	2b	2633/A	dawniej ul. Poznańska 14
104	Puszczykowo	Dom	Lipowa	5		
105	Puszczykowo	Dom	Lipowa	6		
106	Puszczykowo	Dom	Lipowa	7		
107	Puszczykowo	Dom	Lipowa	9		
108	Puszczykowo	Dom	Lipowa	10		
109	Puszczykowo	Altana	Lipowa	10		
110	Puszczykowo	Dom	Lipowa	11		
111	Puszczykowo	Dom	Lipowa	13		
112	Puszczykowo	Willa	Mickiewicza	1	131/Wlkp/A	
113	Puszczykowo	Willa	Mickiewicza	3		
114	Puszczykowo	Dom	Mickiewicza	6		
115	Puszczykowo	Dom	Mickiewicza	12		
116	Puszczykowo	Willa	Nadwarciańska	1		
117	Puszczykowo	Cmentarz	Nadwarciańska			cmentarz protestancki przy ul. Nadwarciańskiej
118	Puszczykowo	Obora	Niwka Stara	1		
119	Puszczykowo	Chlew	Niwka Stara	1		
120	Puszczykowo	Stodoła	Niwka Stara	16		
121	Puszczykowo	Dom	Niwka Stara	16		
122	Puszczykowo	Obora	Niwka Stara	16		
123	Puszczykowo	Dom	Niwka Stara	28		
124	Puszczykowo	Dom	Ogrodowa	12		dawny nr 8
125	Puszczykowo	Dom	Piaskowa	4		
126	Puszczykowo	Dom	Piaskowa	6		
127	Puszczykowo	Dom	Piaskowa	7		
128	Puszczykowo	Dom	Piaskowa	9		
129	Puszczykowo	Dom	Piaskowa	11		
130	Puszczykowo	Dom	Piaskowa	14		
131	Puszczykowo	Dom	Piaskowa	19		
132	Puszczykowo	Dom	Podgórna	2		
133	Puszczykowo	Dom	Podgórna	4		
134	Puszczykowo	Dom	Podgórna	8		
135	Puszczykowo	Willa	Podleśna	4		

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczkowo na lata 2014 – 2017

136	Puszczkowo	Dom	Podleśna	6		
137	Puszczkowo	Dom	Podleśna	10	65/Wlkp/A	
138	Puszczkowo	Dom	Podleśna	12		
139	Puszczkowo	Dom	Podleśna	13		
140	Puszczkowo	Dom	Podleśna	17		
141	Puszczkowo	Dom	Posadzego	1		
142	Puszczkowo	Dom	Posadzego	5		
143	Puszczkowo	Dworzec	Poznańska	1	1908/A	zespół dworca kolejowego Puszczkowo
144	Puszczkowo	Szalet	Poznańska	1		zespół dworca kolejowego Puszczkowo
145	Puszczkowo	Przejście Podziemne	Poznańska	1		zespół dworca kolejowego Puszczkowo
146	Puszczkowo	Pensjonat	Poznańska	4		
147	Puszczkowo	Willa	Poznańska	9		
148	Puszczkowo	Dom	Poznańska	10		
149	Puszczkowo	Willa	Poznańska	12		
150	Puszczkowo	Dom	Poznańska	21		
151	Puszczkowo	Pensjonat	Poznańska	26		
152	Puszczkowo	Poczta	Poznańska	28		
153	Puszczkowo	Dom	Poznańska	33		
154	Puszczkowo	Dom	Poznańska	34		
155	Puszczkowo	Dom	Poznańska	38		
156	Puszczkowo	Dom	Poznańska	42		
157	Puszczkowo	Dom	Poznańska	51		
158	Puszczkowo	Dom	Poznańska	56		
159	Puszczkowo	Dom	Poznańska	57		
160	Puszczkowo	Dom	Poznańska	58		
161	Puszczkowo	Dom	Poznańska	60		
162	Puszczkowo	Dom	Poznańska	62		
163	Puszczkowo	Dom	Poznańska	64		
164	Puszczkowo	Dom	Poznańska	68		
165	Puszczkowo	Dom	Poznańska	82		
166	Puszczkowo	Dom	Poznańska	85		
167	Puszczkowo	Dom	Poznańska	94		

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

168	Puszczykowo	Cmentarz	Poznańska			cmentarz katolicki przy ul. Poznańskiej
169	Puszczykowo	Kaplica	Poznańska			cmentarz katolicki przy ul. Poznańskiej
170	Puszczykowo	Cmentarz	Poznańska			cmentarz protestancki przy ul. Poznańskiej
171	Puszczykowo	Willa	Przyszkolna	1		
172	Puszczykowo	Dom	Puławskiego	14		
173	Puszczykowo	Dom	Ratajskiego	2		
174	Puszczykowo	Wozownia	Ratajskiego	6	115/Wlkp/A	
175	Puszczykowo	Willa	Ratajskiego	6	115/Wlkp/A	
176	Puszczykowo	Ogród	Ratajskiego	6	115/Wlkp/A	
177	Puszczykowo	Willa	Ratajskiego	7		
178	Puszczykowo	Dom	Ratajskiego	11	756/Wlkp/A	
179	Puszczykowo	Dom	Ratajskiego	15		
180	Puszczykowo	Dom	Ratajskiego	21		
181	Puszczykowo	Willa	Ratajskiego	23		
182	Puszczykowo	Willa	Ratajskiego	25		
183	Puszczykowo	Willa	Ratajskiego	27		
184	Puszczykowo	Willa	Ratajskiego	28		
185	Puszczykowo	Dom	Ratajskiego	32		
186	Puszczykowo	Restauracja	Ratajskiego	36		
187	Puszczykowo	Dom	Reymonta	2		
188	Puszczykowo	Dom	Reymonta	4		
189	Puszczykowo	Dom	Reymonta	5		
190	Puszczykowo	Dom	Reymonta	6		
191	Puszczykowo	Dom	Reymonta	8		
192	Puszczykowo	Dom	Reymonta	19		
193	Puszczykowo	Dom	Różana	1		
194	Puszczykowo	Dom	Różana	4		
195	Puszczykowo	Dom	Rządowa	4		
196	Puszczykowo	Dom	Rządowa	8		
197	Puszczykowo	Dom	Słoneczna	2		
198	Puszczykowo	Dom	Słoneczna	6		
199	Puszczykowo	Dom	Słoneczna	7		
200	Puszczykowo	Dom	Słoneczna	9		
201	Puszczykowo	Dom	Słoneczna	10		

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

202	Puszczykowo	Dom	Słoneczna	11		
203	Puszczykowo	Dom	Słoneczna	15		
204	Puszczykowo	Dom	Słoneczna	17		
205	Puszczykowo	Dom	Słoneczna	19		
206	Puszczykowo	Dom	Słoneczna	21		
207	Puszczykowo	Dom	Słoneczna	24		
208	Puszczykowo	Willa	Słowackiego	1	140/Wlkp/A	
209	Puszczykowo	Ogród	Słowackiego	1	140/Wlkp/A	
210	Puszczykowo	Dom	Słowackiego	15		
211	Puszczykowo	Dom	Sobieskiego	12		
212	Puszczykowo	Dom	Sobieskiego	23		
213	Puszczykowo	Dom	Sobieskiego	24		
214	Puszczykowo	Dom	Sobieskiego	26		
215	Puszczykowo	Dom	Sobieskiego	31		
216	Puszczykowo	Dom	Sobieskiego	36		
217	Puszczykowo	Dom	Sobieskiego	41/43		
218	Puszczykowo	Dom	Spokojna	3		
219	Puszczykowo	Dom	Spokojna	6/8		
220	Puszczykowo	Dom	Spokojna	9		
221	Puszczykowo	Dom	Stuzienna	1		
222	Puszczykowo	Dom	Świerkowa	1		
223	Puszczykowo	Dom	Wawrzyniaka	3		
224	Puszczykowo	Dom	Wawrzyniaka	7		
225	Puszczykowo	Dom	Wawrzyniaka	9		
226	Puszczykowo	Dom	Wawrzyniaka	15		
227	Puszczykowo	Dom	Wąska	17		
228	Puszczykowo	Dom	Wczasowa	4		
229	Puszczykowo	Budynek Gospodarczy	Wczasowa	4		
230	Puszczykowo	Restauracja	Wczasowa	8	770/Wlkp/A	
231	Puszczykowo	Dom	Wiosenna	2		
232	Puszczykowo	Dom	Wiosenna	4		
233	Puszczykowo	Dom	Wiosenna	6		
234	Puszczykowo	Dom	Wiosenna	17		
235	Puszczykowo	Dom	Wiosenna	18		
236	Puszczykowo	Dom	Wiosenna	22		
237	Puszczykowo	Pensjonat	Wodziczki	1	2549/A	

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczkowo na lata 2014 – 2017

238	Puszczkowo	Pensjonat	Wodziczki	2		
239	Puszczkowo	Szkoła	Wysoka	1		
240	Puszczkowo	Szkoła	Wysoka	3		
241	Puszczkowo	Dom	Wysoka	4		
242	Puszczkowo	Dom	Wysoka	5		
243	Puszczkowo	Dom	Wysoka	6		
244	Puszczkowo	Dom	Wysoka	10		
245	Puszczkowo	Dom	Wysoka	14		
246	Puszczkowo	Dom	Wysoka	20		
247	Puszczkowo	Pensjonat	Wysoka	24		
248	Puszczkowo	Dom	Zalesie	6		
249	Puszczkowo	Dom	Zielona	1		
250	Puszczkowo	Dom	Zielona	3		
251	Puszczkowo	Dom	Zielona	12		
252	Puszczkowo	Dom	Źródlana	1		
253	Puszczkowo	Dom	Źródlana	2		
254	Puszczkowo	Dom	Źródlana	8		
255	Puszczkowo	Dom	Źródlana	10		

Załącznik nr 2 Gminna Ewidencja Zabytków Archeologicznych

SPIS STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW

LP	Zespół	Nr w zespole	Miejscowość	Nr stan	Typ i chronologia	Obszar AZP
1			Puszczykowo	11	Osadnictwo – paleolit, mezolit, KAK, KCSZ, KPL, kul. łużycka	55-27/2
2			Puszczykowo	13	Osadnictwo – wczesne średniowiecze	55-27/13
3			Puszczykowo	14	Osadnictwo – pradzieje	55-27/14
4			Puszczykowo	17	Osadnictwo – wczesne średniowiecze; Cmentarzysko – kul. pomorska	55-27/15
5			Puszczykowo	19	Osadnictwo – wczesne i późne średniowiecze	55-27/17
6			Puszczykowo	20	Osadnictwo – epoka kamienia	55-27/18
7			Puszczykowo	15	Osadnictwo – wczesne średniowiecze	55-27/19
8			Puszczykowo	16	Osadnictwo – paleolit	55-27/20
9			Puszczykowo	26	Osadnictwo – wczesne średniowiecze	55-27/57
10			Puszczykowo	29	Osadnictwo – schyłkowy neolit, kul. łużycka	55-27/60
11			Puszczykowo	31	Osadnictwo – wczesne średniowiecze	55-27/62
12			Puszczykowo	45	Osadnictwo – pradzieje	55-27/93
13			Puszczykowo	53	Osadnictwo – wczesne i późne średniowiecze	55-27/101
14			Puszczykowo	56	Osadnictwo – epoka kamienia	55-27/104
15			Puszczykowo	61	Osadnictwo – późne średniowiecze	55-27/107
16	1	1	Puszczykowo	18	Osadnictwo – epoka kamienia, KPL, kul. łużycka, wczesne średniowiecze	55-27/16
17	1	2	Puszczykowo	30	Osadnictwo – kul. świderska, mezolit, wczesne średniowiecze	55-27/61
18	2	1	Puszczykowo	4	Osadnictwo – mezolit, neolit, wczesna	55-27/6

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

					epoka brązu	
19	2	2	Puszczykowo	12	Osadnictwo – neolit	55-27/12
20	2	3	Puszczykowo	50	Osadnictwo – późne średniowiecze	55-27/98
21	2	4	Puszczykowo	51	Osadnictwo – kul. łużycka, kul. przeworska, wczesne i późne średniowiecze, nowożytność	55-27/99
22	2	5	Puszczykowo	52	Osadnictwo – epoka kamienia	55-27/100
23	2	6	Puszczykowo	57	Osadnictwo – epoka kamienia, kul. przeworska	55-27/105
24	3	1	Puszczykowo	27	Osadnictwo – wczesne średniowiecze	55-27/58
25	3	2	Puszczykowo	28	Osadnictwo – wczesne średniowiecze	55-27/59
26	3	3	Puszczykowo	54	Osadnictwo – epoka kamienia, nowożytność	55-27/102
27	3	4	Puszczykowo	55	Osadnictwo – kul. przeworska	55-27/103
28	4	1	Puszczykowo	2	Osadnictwo – mezolit, KPL, wczesne średniowiecze	55-27/4
29	4	2	Puszczykowo	9	Osadnictwo – epoka kamienia, kul. łużycka, wczesne średniowiecze	55-27/11
30	4	3	Puszczykowo	23	Osadnictwo – mezolit, neolit, schyłkowy neolit – epoka brązu, kul. łużycka	55-27/54
31	4	4	Puszczykowo	24	Osadnictwo – mezolit, kul. łużycka	55-27/55
32	4	5	Mosina	31	Osadnictwo – mezolit, kul. łużycka	55-27/63
33	5	1	Puszczykowo	10	Osadnictwo – mezolit, neolit schyłkowy neolit, wczesna epoka brązu, kul. łużycka, wczesne i późne średniowiecze; Cmentarzysko – kul. przeworska	55-27/1
34	5	2	Puszczykowo	1	Osadnictwo – mezolit, KCG-D, KCSZ, kul. łużycka, wczesne i późne średniowiecze	55-27/3
35	5	3	Puszczykowo	5	Osadnictwo – mezolit, KPL, kul. łużycka, wczesne średniowiecze	55-27/7
36	5	4	Puszczykowo	7	Osadnictwo – mezolit, neolit, okres	55-27/9

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2014 – 2017

					wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze; Cmentarzysko – kul. łużycka	
37	5	5	Puszczykowo	22	Osadnictwo – wczesne średniowiecze	55-27/53
38	5	6	Puszczykowo	25	Osadnictwo – wczesne średniowiecze	55-27/56
39	5	7	Puszczykowo	48	Osadnictwo – pradzieje	55-27/96
40	6	1	Puszczykowo	6	Osadnictwo – mezolit, neolit, kul. łużycka, kul. przeworska, wczesne średniowiecze; Cmentarzysko – kul. pomorska	55-27/8
41	6	2	Puszczykowo	8	Osadnictwo – mezolit, schyłkowy neolit, kul. łużycka, kul. przeworska, wczesne średniowiecze	55-27/10

Legenda

KAK – Kultura Amfor Kulistych

KCSZ – Kultura Ceramiki Sznurowej

KCG-D – Kultura Ceramiki Grzebykowo-Dołkowej

KPL – Kultura Pucharów Lejkowatych

Załącznik nr 3. Terminarz realizacji zadań

Terminarz realizacji zadań i potencjalne źródła finansowania

Rok	Zadanie	Planowane finansowanie
2014	1) Bieżące prace remontowe przy obiektach zabytkowych będących własnością Gminy	<i>Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy</i>
	2) Dotacje dla właścicieli obiektów zabytkowych	<i>Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy</i>
	3) Wykonanie Gminnej ewidencji zabytków archeologicznych - określenie stref występowania stanowisk archeologicznych	<i>Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy</i>
	4) Wykonanie aktualizacji Gminnej ewidencji zabytków	<i>Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy</i>
	5) Działania zmierzające do oszacowania kosztów prac remontowych, renowacyjnych przy budynku ul. Poznańska 26 w celu podjęcia decyzji o jego dalszych losach	
2015	1) Bieżące prace remontowe przy obiektach zabytkowych będących własnością Gminy	<i>Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy</i>
	2) Dotacje dla właścicieli obiektów zabytkowych	<i>Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy</i>
	3) Promocja wartości kulturowych i zabytkowych obiektów oraz obszarów urbanistycznych - prasa lokalna, wydawnictwa okolicznościowe	<i>Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy</i>
	4) Prace nad objęciem planami zagospodarowania przestrzennego jak największej części miasta	<i>Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy</i>
2016	1) Bieżące prace remontowe przy obiektach zabytkowych będących własnością Gminy	<i>Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy</i>
	2) Dotacje dla właścicieli obiektów zabytkowych	<i>Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy</i>
	3) Promocja wartości kulturowych i zabytkowych obiektów oraz obszarów urbanistycznych - prasa lokalna, wydawnictwa okolicznościowe	<i>Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy</i>

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczkowo na lata 2014 – 2017

	4) Prace nad objęciem planami zagospodarowania przestrzennego jak największej części miasta	<i>Rady Gminy</i>
2017	1) Bieżące prace remontowe przy obiektach zabytkowych będących własnością Gminy	<i>Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy</i>
	2) Dotacje dla właścicieli obiektów zabytkowych	<i>Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy</i>
	3) Promocja wartości kulturowych i zabytkowych obiektów oraz obszarów urbanistycznych - prasa lokalna, wydawnictwa okolicznościowe	<i>Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy</i>
	4) Prace nad objęciem planami zagospodarowania przestrzennego jak największej części miasta	<i>Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy</i>